

STICHTING PENSIOENFONDS SAGITTARIUS

JAARVERSLAG 2022

Inhoudsopgave

Verslag van het bestuur	3
Profiel	3
Organisatie	3
Kerncijfers	6
Ontwikkelingen in 2022	7
Het bestuur in 2022	7
Het beleid in 2022	11
Financiële ontwikkelingen in 2022	15
Actuariële analyse over 2022	21
Verwachte ontwikkelingen in het komende jaar	21
Verslag van het verantwoordingsorgaan	23
Verslag van het intern toezicht	25
Balans per 31 december 2022	29
Staat van baten en lasten over 2022	30
Kasstroomoverzicht over 2022	31
Toelichting algemeen	32
Toelichting bij de balans per 31 december 2022	38
Toelichting bij de staat van baten en lasten over 2022	43
Overige toelichtingen	48
Overige gegevens	50
Actuariële verklaring	51
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	53

Verslag van het bestuur

Voor u ligt het jaarverslag over boekjaar 2022 van Stichting Pensioenfonds Sagittarius (in het vervolg: het pensioenfonds). Het jaarverslag bestaat uit een verslag van het bestuur, de jaarrekening en overige gegevens.

Het jaarverslag geeft informatie over de ontwikkelingen binnen het pensioenfonds en geeft een overzicht van de financiële stand van zaken aan het eind van het boekjaar.

Profiel

Het pensioenfonds is een ondernemingspensioenfonds, verbonden aan de onderneming Rexel Nederland B.V. Het pensioenfonds is statutair gevestigd in Bussum. Rexel Nederland B.V. heeft met de werknemers een pensioenregeling afgesproken. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij het pensioenfonds.

In het gevoerde beleid staat het belang van de verzekerden voorop. Het bestuur heeft hierbij als belangrijkste taak te zorgen voor een goede financiële beheersing en een evenwichtige belangenafweging. Zo kan de hoofddoelstelling het beste worden gerealiseerd: inkomen verzorgen bij ouderdom, arbeidsongeschiktheid en overlijden. Vertrouwen van belanghebbenden dat het pensioenfonds deze taak serieus neemt en goed uitvoert, is een voorwaarde voor de continuïteit van het pensioenfonds. Het bestuur heeft een missie en visie gedefinieerd.

Missie

Het bestuur ziet het voeren van een solide beleid als missie, dat gericht is op zekerheid en continuïteit op de lange termijn voor alle belanghebbenden bij het pensioenfonds.

Visie

Het beleid richt zich op voldoende rendement tegen aanvaardbare risico's, een kostenefficiënte werkwijze en organisatie en een open communicatie aan alle verzekerden en andere belanghebbenden.

Organisatie

Bestuur

Het bestuur bestaat uit drie vertegenwoordigers van de werkgever, twee vertegenwoordigers van de deelnemers en één vertegenwoordiger van de pensioengerechtigden. Op 30 mei 2023 is de samenstelling van het bestuur als volgt:

Naam	Functie	Vertegenwoordiging	Einde zittingsduur
N. Mol	voorzitter	werkgever	30 juni 2025
M. Lind	secretaris	werkgever	1 januari 2027
R. Joop	penningmeester	deelnemers	1 augustus 2023
L.F. Jongepier	lid	deelnemers	15 november 2024
D.T. van Ruler	lid	werkgever	21 november 2026
vacature	lid	pensioengerechtigden	

Pensioenbureau

In de dagelijkse uitvoering van de werkzaamheden wordt het bestuur ondersteund door het pensioenbureau. Het pensioenbureau verzorgt de pensioenadministratie, de financiële administratie en de bestuursondersteuning.

Op 30 mei 2023 zijn de volgende personen bij het pensioenbureau werkzaam:

Naam	Functie
P.J. van Schijndel	directeur
M.A. van Leeuwen Boomkamp	secretariële ondersteuning
E.P.C. Schumm	pensioenadministrateur
N.B.M. Vooren	intern actuaaris

Dagelijkse leiding

De dagelijkse leiding van het pensioenfonds wordt gevormd door de voorzitter van het bestuur en de directeur.

Verantwoordingsorgaan

In het verantwoordingsorgaan zijn de deelnemers en de pensioengerechtigden evenredig op basis van onderlinge getalsverhoudingen vertegenwoordigd. De werkgever heeft geen zetel. De samenstelling van het verantwoordingsorgaan is op 30 mei 2023 als volgt:

Naam	Functie	Vertegenwoordiging	Einde zittingsduur
R. Zuurmond	voorzitter	pensioengerechtigden	4 juni 2023
E.L. Verheul-Vermeer	secretaris	pensioengerechtigden	13 februari 2027
S.A.H. Lamminga	lid	deelnemers	16 juli 2025
J.E. Schilt	lid	pensioengerechtigden	16 mei 2025
A.T.W. Soethof	lid	pensioengerechtigden	13 februari 2027
P. Vermeij	lid	pensioengerechtigden	4 juni 2023
vacature	lid	deelnemers	

Van één lid is de zittingsduur in mei 2023 afgelopen, van twee leden loopt in juni 2023 de zittingsduur af. Van deze leden hebben twee leden aangegeven dat zij hun lidmaatschap dan zullen beëindigen. Voor één lid is inmiddels een opvolger gevonden.

De belangrijkste taak van het verantwoordingsorgaan is een oordeel geven over het handelen van het bestuur, het uitgevoerde beleid en toekomstige beleidskeuzes. Daarnaast heeft het verantwoordingsorgaan op een aantal gebieden adviesrecht. Het bestuur en verantwoordingsorgaan vergaderen ten minste tweemaal per jaar gezamenlijk.

Intern toezicht

Het intern toezicht beoordeelt of het bestuur procedures juist volgt en zorgvuldig tot besluitvorming komt. Het ziet daarbij toe op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. Het intern toezicht bij het pensioenfonds wordt verzorgd in de vorm van een jaarlijkse visitatie door drie onafhankelijke personen. De samenstelling van de visitatiecommissie is op 30 mei 2023 als volgt:

Naam	Functie	Einde zittingsduur
R.F. Grobbe	voorzitter	28 november 2030
R.J.P. van der Heijden	lid	28 november 2030
J.L. Verhulst	lid	28 november 2030

Sleutelfuncties

De houders van de sleutelfuncties in het pensioenfonds zijn:

Sleutelfunctie	Houder sleutelfunctie
risicobeheerfunctie	N. Mol
actuariële functie	Milliman Pensioenen B.V. (R. van der Meer)
interne auditfunctie	M. Lind

Compliance officer

De compliance officer bewaakt dat het pensioenfonds voldoet aan de voor het pensioenfonds van toepassing zijnde actuele wet- en regelgeving. Bestuurslid Lind is als compliance officer aangesteld. Hij heeft het volgende verklaard: “Als compliance officer heb ik vastgesteld dat de bestuursleden, de leden van het verantwoordingsorgaan, de medewerkers pensioenbureau en de voormalige leden van de visitatiecommissie hebben verklaard dat zij de gedragscode in 2022 hebben nageleefd. Als onderdeel van de gedragscode melden de leden van het bestuur, de leden van het verantwoordingsorgaan en de 3 medewerkers pensioenbureau hun nevenfuncties en relatiegeschenken. In 2022 zijn 2 meldingen nevenfuncties aan mij als compliance officer gedaan. Deze zijn als niet conflicterend met de belangen van het pensioenfonds beoordeeld. Tevens zijn er geen aanwijzingen dat het pensioenfonds in 2022 met compliance incidenten te maken heeft gehad. Er is nog één aanbeveling uit voorgaande jaren die nog opvolging behoeft en derhalve wordt herhaald. De compliance officer heeft geen aanleiding om aanvullende aanbevelingen te doen.

Het nastreven van een jaarlijkse risk assessment (met aandacht voor compliance) bij de belangrijkste uitbestedingspartij van het fonds, Northern Trust.

Het pensioenfonds neemt de juiste stappen om ook in de toekomst te blijven voldoen aan de wet- en regelgeving. De naleving van de algemene verordening gegevensbescherming wordt jaarlijks door het pensioenbureau geëvalueerd. De conclusie was dat de AVG (en ook de Gedraglijn Pensioenfederatie in deze) wordt nageleefd en dat dit op adequate en doeltreffende wijze plaatsvindt.”

Externe dienstverleners

Het beheren van de beleggingen is in zijn geheel uitbesteed aan Northern Trust Management Services (Ireland) Limited, een grote internationale vermogensbeheerder. De bewaarneming van de aandelen en obligaties is toevertrouwd aan The Northern Trust Company. Het bestuur heeft Milliman Pensioenen B.V. als actuaaris aangesteld en BDO Audit & Assurance B.V. als accountant van het pensioenfonds.

Kerncijfers

(alle bedragen in 1.000 euro)

	2022	2021	2020	2019	2018
Aantal verzekerden					
Deelnemers	446	447	448	453	439
Gewezen deelnemers	1.307	1.344	1.457	1.501	1.520
Pensioengerechtigden	1.466	1.463	1.490	1.478	1.479
	3.219	3.254	3.395	3.432	3.438
Toeslagverlening per 1 januari	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Pensioenuitvoering					
Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)	4.890	4.689	4.617	4.039	3.884
Kostendeekkende premie	5.730	5.381	4.565	3.896	3.813
Gedempte premie	4.395	3.937	3.668	3.443	3.161
Pensioenuitvoeringskosten	689	649	660	678	671
Pensioenuitkeringen	14.806	14.996	15.195	15.394	15.688
Vermogenssituatie ultimo boekjaar					
Algemene reserve	73.658	54.284	10.846	21.063	15.145
Technische voorzieningen	238.059	327.613	361.997	349.790	325.929
Dekkingsgraad actueel	130,9%	116,6%	103,0%	106,0%	104,6%
Beleidsdekkingsgraad	125,1%	111,3%	97,3%	104,2%	109,8%
Reële dekkingsgraad	95,5%	90,8%	80,3%	84,8%	90,3%
Gemiddelde rente	2,72%	0,51%	0,09%	0,62%	1,26%
Beleggingsportefeuille					
Aandelen	115.851	138.512	137.528	131.310	112.781
Vastrentende waarden	181.025	226.229	216.628	214.831	208.254
Overig	2.460	1.759	1.461	1.763	1.441
Beleggingsrendementen					
Voor aftrek kosten	-15,8%	5,9%	3,9%	13,0%	-3,8%
Na aftrek kosten	-15,9%	5,8%	3,8%	12,9%	-3,9%
Benchmark (MSCI EMU en Barclays)	-16,0%	5,6%	3,5%	12,7%	-4,0%
Kostenratio's					
Pensioenbeheer (kosten per deelnemer)	0,360	0,340	0,341	0,351	0,350
Vermogensbeheer (inclusief transactiekosten)	0,14%	0,14%	0,15%	0,14%	0,13%
Transactiekosten	0,03%	0,03%	0,04%	0,03%	0,02%

Ontwikkelingen in 2022

Ontwikkeling financiële positie

Het pensioenfonds kende in 2022 een positief resultaat. De actuele dekkingsgraad steeg van 116,6% per 31 december 2021 naar 130,9% per 31 december 2022.

De beleidsdekkingsgraad (de gemiddelde dekkingsgraad over de laatste 12 maanden) kende een stijging van 111,3% per 31 december 2021 naar 125,1% per 31 december 2022.

Verhoging van de pensioenen

Het wel of niet toekennen van een toeslag op de pensioenen hangt af van de financiële positie van het pensioenfonds. Door een stijging van de rente in 2022 is de financiële positie van het fonds sterk verbeterd. De beleidsdekkingsgraad is per 31 december 2022 gestegen boven de ondergrens voor toeslagverlening (120%). Wanneer de beleidsdekkingsgraad zich tussen 120% en 135% begeeft is een gedeeltelijke toeslag mogelijk. De pensioenen zijn daarom op 1 januari 2023 met 5,7% verhoogd.

Bij de toekenning van een toeslag wordt gekeken naar de verhoging van de prijzen (een prijsindexcijfer). De prijsindex bedroeg over het afgelopen jaar 16,9%. De gedeeltelijke toeslag bedraagt 34% van deze prijsindex en is daarom 5,7%. Omdat er in de afgelopen jaren geen ruimte was voor een (volledige) verhoging groeide de maximale toeslagachterstand per 1 januari 2023 tot in totaal 34,8% (1 januari 2022: 21,9%).

Oorlog in Oekraïne

Als gevolg van de Russische oorlog tegen Oekraïne hebben de Europese Unie (EU) en andere landen vergaande sancties ingesteld tegen Rusland en Russische prominente personen en entiteiten. Deze sancties en de algehele situatie kunnen ook grote (financiële) gevolgen hebben voor organisaties die normaliter zakendoen in of met Rusland, Oekraïne of Belarus.

Het pensioenfonds heeft in 2022 een self-assessment uitgevoerd om de gevolgen van deze sancties voor het pensioenfonds te evalueren. De uitkomst hiervan is dat het pensioenfonds geen beleggingen in de genoemde landen/gebieden in de beleggingsportefeuille heeft. Ook zijn er geen verzekeren aanwezig die op de EU-sanctielijst staan.

De oorlog heeft voor het pensioenfonds geen impact op de activiteiten, de bedrijfsvoering of op de jaarrekening 2022.

Het bestuur in 2022

Het bestuur werkt met een bestuurlijke jaarplanning en een totaaloverzicht van alle beheers- en bewakingsmaatregelen. Op deze wijze zorgt het bestuur ervoor dat alle relevante aspecten van het besturen van het pensioenfonds worden behandeld. Dit betreft onder andere:

- de behandeling van alle onderwerpen die horen bij de aandachtsgebieden welke de gehele bedrijfsvoering van het fonds weerspiegelen;
- de monitoring van alle beheers- en bewakingsmaatregelen vanuit het integraal risicomanagement;
- de beoordeling van alle verantwoordingsrapportages;
- de evaluatie van de opzet en van de beleidsdocumenten van enkele aandachtsgebieden.

Daarnaast zijn er meer specifieke onderwerpen aan de orde geweest. Onderstaand is dit nader toegelicht.

Governance

Per 1 januari 2023 liep de zittingstermijn van de heer Lind af. De heer Lind is vertegenwoordiger van de werkgever en is in 2022 herbenoemd door het bestuur.

Van de twee vacatures in het bestuur is er één inmiddels ingevuld. De heer Van Ruler is als vertegenwoordiger van de werkgever toegetreden tot het bestuur. Er is nog één vacature die is ingevuld met een aspirant-bestuurslid.

Speciale aandacht was er in 2022 voor de volgende onderwerpen:

- Het bestuur heeft een zelfevaluatie gehouden.
- De infrastructuur van de kantoorautomatisering van het pensioenbureau is aan het eind van 2021 aangepast. Het pensioenbureau werkt sindsdien in de cloud. In 2022 is door een externe partij een audit uitgevoerd op de gerealiseerde infrastructuur.
- De visitatiecommissie is in zijn geheel vervangen. Twee van de drie visiteurs waren aan het eind van de zittingstermijn gekomen. De derde visiteur is gestopt vanwege drukke werkzaamheden. Het bestuur is er met het verantwoordingsorgaan in geslaagd om drie nieuwe visiteurs aan te stellen.
- Er zijn acht uitvragen gedaan door DNB. Dit gaat om vijf uitvragen over de niet-financiële risico's, twee uitvragen over de voortgang ten aanzien van het nieuwe pensioenstelsel en één uitvraag over de operationele wendbaarheid van de organisatie ten aanzien van het nieuwe pensioenstelsel.
- Aan het eind van het jaar 2021 is een on-site onderzoek door DNB uitgevoerd om de onafhankelijkheid van de sleutelfunctiehouders te beoordelen. De bevindingen hebben geleid tot het opstellen van een verbeterplan. Het door het fonds opgestelde verbeterplan is in 2022 uitgevoerd.
- Aan het eind van het jaar 2021 is een deep-dive onderzoek door DNB uitgevoerd ten aanzien van de informatiebeveiliging. De bevindingen uit het onderzoek hebben geleid tot het opstellen van een verbeterplan. Het door het fonds opgestelde verbeterplan wordt in 2023 uitgevoerd.
- Het bestuur bereidt zich voor op de gevolgen van het nieuwe pensioenstelsel. In 2022 is met behulp van een externe partij een diepgaand onderzoek uitgevoerd over de mogelijke gevolgen hiervan voor ons fonds. Er is daarnaast overleg geweest met de werkgever. Het bestuur is in afwachting van de ontwikkelingen bij de werkgever.
- De financiële opzet van het fonds is geëvalueerd. Dit heeft niet geleid tot aanpassingen in het beleid.
- Aan het eind van 2022 is ten aanzien van de beleggingen van het fonds onderzocht of aanpassing van het ESG-beleid gewenst is. Ook is gekeken naar een mogelijke overstap op indexfondsen en het beëindigen van de "Buy & Hold"-portefeuille. Het bestuur heeft besloten om op dit moment geen aanpassingen te maken, maar eerst de ontwikkelingen ten aanzien van het nieuwe pensioenstelsel af te wachten.
- In de tweede helft van het jaar is het gegevensbeschermingsbeleid geëvalueerd. Het bestuur zag op basis van deze evaluatie geen aanleiding om het bestaande beleid aan te passen.
- Eind 2022 was het einde van de 3-jaarsperiode van de CDC-regeling. Het bestuur heeft met de werkgever overleg gehad over de nieuwe pensioenpremie en opbouw in de pensioenregeling. Er is een nieuwe 3-jaarsperiode overeengekomen met een ongewijzigde pensioenpremie en pensioenopbouw.

Aanvullend zijn de volgende aspecten te benoemen:

- Het pensioenfonds voert een integere bedrijfsvoering. Onderdelen hiervan zijn een adequate AO/IC, beleidsvorming vanuit de doelstellingen van het pensioenfonds en evenwichtige belangenbehartiging, adequaat risicomanagement (beheersing van risico's) en openheid over het beleid. Tevens wordt de naleving van de gedragscode, welke fraudepreventiemaatregelen bevat, bewaakt. In 2023 zal het integriteitsrisico worden geactualiseerd, waarbij aandacht gegeven wordt aan fraudepreventie.
- De aanbevelingen van de visitatiecommissie, actuaris, accountant, compliance officer en sleutelfunctiehouders zijn allemaal behandeld. Enkele punten worden in 2023 verder uitgewerkt en afgehandeld.
- Het pensioenfonds is niet bekend met overtredingen van wet- en regelgeving.

- Er is sprake van een bij het pensioenfonds passende beloningsstructuur. De externe leden van het bestuur en de vertegenwoordiger namens de pensioengerechtigden ontvangen een vaste vergoeding voor hun bestuurslidmaatschap die gerelateerd is aan de mate van deskundigheid, vaardigheden, verantwoordelijkheid en tijdsbesteding. Gepensioneerde leden van het verantwoordingsorgaan en aspirant-gepensioneerde leden van het bestuur ontvangen een vacatievergoeding per vergadering. Werkgevers- en deelnemersvertegenwoordigers in beide organen die een dienstverband hebben met de werkgever ontvangen geen vergoeding.
- In 2022 ondertekenden alle betrokkenen (leden van het bestuur, het verantwoordingsorgaan, de visitatiecommissie en het pensioenbureau) de jaarlijkse verklaring over de naleving van de gedragscode.
- Er zijn geen klachten ontvangen in 2022.

Code pensioenfondsen

De Code pensioenfondsen wordt door het pensioenfonds nageleefd met de beste intenties. Voor het bestuur zit de waarde ervan in de dialoog en afgewogen besluitvorming, meer dan in het naleven van de letter van de code.

Zaken waarvan het pensioenfonds van de code afwijkt, zijn:

- Het gebruik maken van externe hulp bij de zelfevaluatie van het bestuur (norm 28). De zelfevaluatie van het bestuur is een continu proces. Daarbij wordt geen gebruik gemaakt van externe hulp, omdat het bestuur meent dat de kosten hiervan niet opwegen tegen de toegevoegde waarde ervan.
- Diversiteit met betrekking tot leeftijd en geslacht in het bestuur en in het verantwoordingsorgaan (norm 33). Het bestuur zorgt voor geschiktheid, complementariteit en continuïteit in het bestuur. Het houdt daarbij rekening met diversiteit zoals opleiding, achtergrond, persoonlijkheid, leeftijd en geslacht. Dit is nader beschreven in de beleidsdocumenten met betrekking tot de werving en selectie van leden voor het bestuur respectievelijk het verantwoordingsorgaan. Diversiteit met betrekking tot leeftijd en geslacht is deels aanwezig in de huidige samenstelling van het bestuur (één bestuurder bij aanvang bestuursfunctie jonger dan 40 jaar) en het verantwoordingsorgaan (één vrouw).

Financiële opzet

Het jaar 2022 was het derde jaar van de driejarige premieperiode van de CDC-regeling. De pensioenpremie is gelijk aan 40,2%, waarvan de werkgever 70% betaalt en de werknemer 30%. De pensioenregeling kent een opbouwpercentage van 1,75%. De opbouw is in 2022 niet verlaagd. Wel is de volledige reserve pensioenpremie aangesproken om het premietekort van 2022 grotendeels aan te zuiveren. Het resterende tekort is ten laste gebracht van de algemene reserve. Aan het eind van de 3-jaarsperiode was de reserve pensioenpremie nihil.

Het bestuur heeft met de werkgever overleg gehad, mede op basis van gemaakte berekeningen van de nieuwe pensioenpremie en opbouw in de pensioenregeling. Er is een nieuwe 3-jaarsperiode overeengekomen met ongewijzigde pensioenpremie en pensioenopbouw.

De actuariële sleutelfunctiehouder heeft in 2022 alle grondslagen voor de berekening van de technische voorzieningen geëvalueerd. Hij is akkoord gegaan met de wijziging van de overlevingstafels van AG-Prognosetafel 2020 naar AG-Prognosetafel 2022 per 31 december 2022. Ook de keuze om de overige grondslagen van de technische voorzieningen niet te wijzigen achtte de sleutelfunctiehouder voldoende onderbouwd.

Beleggingen

Het pensioenfonds kent een passief beleggingsbeleid. In 2022 zijn geen aanpassingen gemaakt in het beleid.

Wel is een aanpassing gemaakt van de waardering van de vastrentende waarden. De vastrentende waarden worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoersen, inclusief lopende interest. In voorgaande jaren werden hiervoor de door de custodian opgegeven koersen gehanteerd. Voor 2022 konden deze koersen echter niet betrouwbaar worden geverifieerd. Derhalve zijn voor 2022 de door de vermogensbeheerder opgegeven koersen gehanteerd. Deze koersen konden wel betrouwbaar worden geverifieerd.

Aan het eind van 2022 is ten aanzien van de beleggingen van het fonds onderzocht of aanpassing van het ESG-beleid gewenst was. Ook is gekeken naar een mogelijke overstap op indexfondsen en het beëindigen van de “Buy & Hold”-portefeuille. Het bestuur heeft besloten om op dit moment geen aanpassingen te maken, maar eerst de ontwikkelingen ten aanzien van het nieuwe pensioenstelsel af te wachten.

Het totaal beleggingsrendement (vóór aftrek kosten) was in 2022 -15,8% (2021: 5,9%).

Vermogensbeheer

Als gevolg van het passieve beleggingsbeleid enerzijds en de eenvoudige structuur van de beleggingen anderzijds is het vermogensbeheer zeer transparant. Het volgen van de beleggingsresultaten en ook het volgen van de kwaliteit van dienstverlening door de vermogensbeheerder is eenvoudig.

De uitbesteding van het vermogensbeheer betekent dat het pensioenfonds geen rechtstreeks zicht heeft en geen directe controle uitvoert op de processen van de externe dienstverleners. Het bestuur stelt daarom hoge kwaliteitseisen aan de organisatie. Afspraken met hen worden periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

De dienstverlening van zowel de vermogensbeheerder als de custodian worden gecertificeerd (SOC-verklaringen) door KPMG. KPMG heeft in 2022 als onafhankelijke instelling beoordeeld of het kwaliteitssysteem aan de gestelde normen voldoet. Uit de SOC-rapportages blijkt dat alle processen in overeenstemming met de omschreven procedures worden uitgevoerd. Er zijn geen afwijkingen geconstateerd die nadelig van invloed kunnen zijn voor de dienstverlening aan het pensioenfonds. Tevens is naar de volledigheid van de beschreven processen gekeken.

Pensioen- en financieel beheer

De pensioen- en financiële administratie zijn niet uitbesteed, maar worden volledig in eigen beheer uitgevoerd door het pensioenbureau. De reguliere werkzaamheden van het pensioenbureau zijn naar volle tevredenheid uitgevoerd. Er hebben zich geen calamiteiten of bijzonderheden voorgedaan.

In 2021 heeft de leverancier van de software voor de verzekerdenadministratie aangegeven dat de ondersteuning van de huidige software per 31 december 2024 zal eindigen. Het fonds is in 2022 een onderzoek gestart naar een vervanging van de bestaande software. Het onderzoek loopt nog en er zal naar verwachting in het derde kwartaal 2023 een definitieve keuze voor de vervangende software worden gemaakt.

Het pensioenfonds verstrekt, naast schriftelijke en mondelinge informatie, ook informatie via de website. Op de website zijn de geldende statuten en pensioenreglementen met bijbehorende pensioenbrochures gepubliceerd. Tevens zijn er het uitgebrachte pensioennieuws, de actuele informatie over de toeslagen en de beleidsdekkingsgraad te vinden.

Aan alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden is in 2022 hun jaarlijkse uniform pensioenoverzicht verzonden. In juli 2022 is het pensioennieuws uitgebracht. Tot slot kunnen alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden hun pensioenaanspraken en -rechten terugvinden in het Pensioenregister (www.mijnpensioenoverzicht.nl).

Jaarlijks voert het pensioenfonds een haalbaarheidstoets uit. Dit betekent dat er voor het gehele pensioenfonds een prognose van 60 jaar wordt gemaakt, waarbij gekeken wordt hoe hoog het pensioenresultaat is na 60 jaar. Het pensioenresultaat is de mate waarin het pensioenfonds in staat is om de inflatie te kunnen volgen (koopkrachtbehoud). Conform de Pensioenwet en het Besluit financieel toetsingskader dient vervolgens een aantal ondergrenzen te worden vastgesteld. De uitvoering van de eerste aanvangshaalbaarheidstoets leidde tot de volgende ondergrenzen aan het pensioenresultaat:

- vanuit de evenwichtssituatie gemiddeld een pensioenresultaat van 85%;
- vanuit de feitelijke financiële situatie gemiddeld een pensioenresultaat van 81%;
- maximale afwijking van het gemiddelde 25% (slechtweersscenario).

De uitkomsten van de in 2022 uitgevoerde haalbaarheidstoets zijn binnen de vastgestelde grenzen. De uitkomst in 2022 was een verwacht pensioenresultaat van 98,2% (2021: 96,4%) vanuit de feitelijke financiële positie.

In 2021 heeft de laatste actualisatie van het herstelplan plaatsgevonden. Ultimo 2021 was de beleidsdekkingsgraad 111,3% (en lager dan het vereist eigen vermogen van 115,5%), als gevolg waarvan het herstelplan in 2022 zou moeten worden geactualiseerd. De toezichthouder heeft het pensioenfonds echter laten weten dat het indienen van een geactualiseerd herstelplan in 2022 niet nodig was, omdat de actuele dekkingsgraad ultimo 2021 hoger was dan het vereist eigen vermogen.

Ultimo 2022 is de beleidsdekkingsgraad 125,1% en het vereist eigen vermogen 117,2%, zodat in 2023 geen herstelplan hoeft te worden ingediend.

Het beleid in 2022

Pensioenbeleid

In 2022 zijn er nog twee pensioenregelingen waarin opbouw plaatsvindt (Rexel Nederland Regeling en Hagemeyer Regeling (tot 1 februari 2022)). De Rexel Nederland Regeling kent een opbouw van ouderdomspensioen van 1,75%.

De regelingen bieden dekking ingeval van pensionering, overlijden of arbeidsongeschiktheid tijdens het dienstverband met de werkgever:

- een ouderdomspensioen dat wordt uitgekeerd vanaf de pensioendatum (68 jaar);
- een partnerpensioen dat wordt uitgekeerd na het overlijden;
- een wezenpensioen dat wordt uitgekeerd na het overlijden;
- voortzetting van de pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid.

De Rexel Nederland Regeling is een collectief beschikbare premieregeling, waarbij de premie voor drie jaar is vastgesteld. Indien in enig jaar de premie minder bedraagt dan benodigd (met inachtneming van de reserve pensioenpremie) dan zal de opbouw in dat jaar worden verlaagd. De reguliere opbouw van ouderdomspensioen is 1,75% per jaar en de pensioenleeftijd is 68 jaar. Voor het partnerpensioen vindt opbouw plaats ter grootte van 70% van het ouderdomspensioen. De toeslagverlening is voorwaardelijk en is maximaal de prijsindex. Daarnaast geldt een gemaximeerd pensioengevend salaris dat gelijk is aan het maximale WIA-grenssalaris (€ 59.706 in 2022).

De Hagemeyer Regeling kende een opbouw van ouderdomspensioen van 1,875% over de pensioengrondslag. De pensioenleeftijd is 68 jaar. Voor het partnerpensioen vond opbouw plaats ter grootte van 70% van het ouderdomspensioen. De toeslagverlening is voorwaardelijk en is maximaal de prijsindex. Het pensioengevend salaris is gemaximeerd op het bij ministeriële regeling gepubliceerde bedrag (€ 114.866 in 2022). Vanaf 1 februari 2022 vindt er geen opbouw meer plaats in de Hagemeyer Regeling.

Mutatieoverzicht deelnemers

Het verzekerdenbestand voor alle pensioenregelingen samen heeft zich in het boekjaar als volgt ontwikkeld:

	Deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioen- gerechtigden	Totaal 2022	Totaal 2021
Stand per 1 januari	447	1.344	1.463	3.254	3.395
Toetreding	54	0	0	54	42
Pensionering	-1	-50	51	0	0
Overlijden	-3	-7	-68	-78	-102
Uitdiensttreding	-50	50	0	0	0
Waardeoverdracht	0	-20	0	-20	-79
Afkoop	0	-11	-9	-20	-35
Toekenning nabestaandenpensioen	0	0	31	31	34
Overige oorzaken	-1	1	-2	-2	-1
Stand per 31 december	<u>446</u>	<u>1.307</u>	<u>1.466</u>	<u>3.219</u>	<u>3.254</u>

Premiebeleid

De deelnemers van het pensioenfonds hebben een pensioenopbouw volgens de Rexel Nederland Regeling. Deze regeling is een zogenaamde CDC-regeling. Dit is een pensioenregeling waarbij de pensioenpremie qua hoogte voor drie jaar vaststaat.

Uit de pensioenpremie dient de beoogde pensioenopbouw volgens het pensioenreglement te worden gefinancierd. Wanneer de pensioenpremie hoger is dan de kostendeekkende premie (of gedempte premie als die hoger is), dan wordt het meerdere toegevoegd aan de reserve pensioenpremie. Is de pensioenpremie lager dan de kostendeekkende premie (of gedempte premie als die hoger is), dan wordt het tekort onttrokken aan de reserve pensioenpremie. Blijkt er dan nog steeds een tekort voor een volledige opbouw, dan zal de pensioenopbouw in dat jaar worden verlaagd.

De reserve pensioenpremie wordt gevormd gedurende de driejaarsperiode van de vaste premieafpraak. Aan het einde van de driejaarsperiode wordt de aanwezige reserve pensioenpremie toegevoegd aan de algemene reserve. De pensioenpremie is gelijk aan 40,2% van de pensioengrondslag.

Naast de bovengenoemde Rexel Nederland Regeling vond tot 1 februari 2022 ook pensioenopbouw plaats in de Hagemeyer Regeling. Deze pensioenregeling was niet gewijzigd. De te betalen pensioenpremie was gelijk aan de zuiver kostendeekkende premie. Op 31 januari 2022 is de laatste deelnemer uitdienst getreden en vallen er geen deelnemers meer onder de Hagemeyer Regeling.

Toeslagbeleid

Het pensioenfonds heeft een voorwaardelijke toeslagregeling. Bij de voorwaardelijke toeslagverlening wordt op de pensioenen toeslag verleend van maximaal de consumentenprijsindex (alle huishoudens, afgeleid). Het bestuur heeft in zijn beleidsvoornemen kaders aangegeven die het uitgangspunt zijn voor de beslissing over toeslagverlening. Als de beleidsdekkingsgraad zich onder de 120% bevindt wordt er geen toeslag verleend. Bij een beleidsdekkingsgraad boven 135% is een volledige toeslag mogelijk. Wanneer de beleidsdekkingsgraad zich tussen de 120% en 135% begeeft, is een gedeeltelijke toeslag mogelijk. De beleidsdekkingsgraad aan het eind van 2022 bedraagt 125,1% en daarom heeft het bestuur per 1 januari 2023 een gedeeltelijke toeslag verleend van 5,7%.

Bij de toekenning van een toeslag wordt gekeken naar de verhoging van de prijzen (een prijsindexcijfer). De prijsindex bedroeg over het afgelopen jaar 16,9%. De gedeeltelijke toeslag bedraagt 34% van deze prijsindex en is daarom 5,7%. Omdat er in de afgelopen jaren geen ruimte was voor een (volledige) verhoging groeide de maximale toeslagachterstand per 1 januari 2023 tot in totaal 34,8% (1 januari 2022: 21,9%).

Het pensioenfonds heeft de ambitie om een toeslag te kunnen bieden die gelijk is aan de stijging van het consumentenprijsindexcijfer. Dit dient binnen een acceptabel risiconiveau gerealiseerd te worden. Voor deze toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De huidige financiële positie maakt het naar verwachting niet mogelijk om deze ambitie in de komende jaren volledig te realiseren.

Beleggingsbeleid

Om de geformuleerde beleggingsdoelstelling bij een acceptabel risiconiveau te bereiken, is een strategische norm en een bandbreedte vastgesteld voor de verdeling van de beleggingen. De verdeling en bandbreedte zijn als volgt:

Beleggingscategorie	Norm	Minimaal	Maximaal
Aandelen	37,5%	34,5%	40,5%
Vastrentende waarden	62,5%	59,5%	65,5%

Ultimo 2022 bedragen de aandelen 39,5% van de beleggingsportefeuille, de vastrentende waarden 60,5%. Daarmee valt de bestaande beleggingsmix binnen de geformuleerde bandbreedte. Bij de vaststelling van de feitelijke beleggingsmix is de post “Overig” uit de balans toegewezen aan de aandelen (beleggingsdebiteuren, -crediteuren en liquide middelen met betrekking tot de aandelen) en de vastrentende waarden (beleggingsdebiteuren, -crediteuren en liquide middelen met betrekking tot de vastrentende waarden).

De aandelenportefeuille bestaat uit in Euro genoteerde aandelen in de EMU landen. De vermogensbeheerder heeft de opdracht om de “MSCI EMU”-index te volgen.

De vastrentende waarden zijn gesplitst in:

- De Zuid-Europese landen. Er is een (afgesplitste) portefeuille met obligaties uit de landen Italië en Spanje. De obligaties worden aangehouden tot de einddatum. Hierin vinden geen nieuwe aankopen meer plaats. Deze afgesplitste portefeuille wordt dus geleidelijk afgebouwd.
- De Noord-Europese landen. De vermogensbeheerder heeft de opdracht om de “Barclays’ Euro-Aggregate: Treasury DE, FR, NL, BE, AT & FI only”-index te volgen.

Herallocatiebeleid. Het herallocatiebeleid is bedoeld om de strategische normverdeling van het belegde vermogen zoveel mogelijk op het gewenste niveau te handhaven. Dit vindt plaats door de strategische normverdeling van de portefeuille binnen de bandbreedtes te blijven volgen. Als onvoorzienne omstandigheden zich manifesteren kan de herallocatie tijdelijk worden opgeschort. Het bestuur neemt hierover een discretionaire beslissing.

Derivatenbeleid. De vermogensbeheerder maakt beperkt gebruik van derivaten puur om de indices te kunnen blijven volgen. De vermogensbeheerder mag binnen het mandaat gebruik maken van futures op aandelen om kleine sommen geld, tot een maximum van 5% van de portefeuillewaarde, efficiënt als aandelen te kunnen beleggen. De bedoeling hiervan is mede om dividenden te herinvesteren tussen het moment dat het dividend wordt toegekend en het moment dat het dividend daadwerkelijk wordt uitgekeerd.

Rentebeleid. Het rentebeleid is vormgegeven door bij de vaststelling van de strategische normverdeling van de beleggingsportefeuille rekening te houden met de waarde van de vastrentende waarden (obligatieportefeuilles) en de contante waarde van toekomstige pensioenuitkeringen. Er wordt een berekening gemaakt van enerzijds de waarde van de obligatieportefeuille en anderzijds de contante waarde van de verwachte pensioenuitkeringen. Als blijkt dat de contante waarde van de pensioenuitkeringen in de eerste 10 jaar plus één derde van de contante waarde van de pensioenuitkeringen na 10 jaar niet meer door de obligatieportefeuille worden gedekt, zal de strategische normverdeling opnieuw worden vastgesteld.

Valutabeleid. De strategie van het pensioenfonds is om niet te beleggen in vreemde valuta.

Verantwoord beleggen

De uitgangspunten van het beleggingsbeleid worden jaarlijks besproken met het verantwoordingsorgaan. Het bestuur is zich ervan bewust dat het als belegger een verantwoordelijke rol heeft in de maatschappij. In de pensioensector wordt voor wat betreft het beleggingsbeleid veel aandacht gevestigd op aspecten als milieu, klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen. Er wordt belegd volgens de eisen die de wetgeving stelt ten aanzien van verantwoord beleggen. Er is geen sprake van een actief beleid. Het pensioenfonds heeft voor de gehele beleggingsportefeuille gekozen voor passief beleggen. Het beleggingsbeleid betekent ten aanzien van verantwoord beleggen het volgende:

- Het pensioenfonds belegt alleen in de Eurozone, voor zowel vastrentende waarden als zakelijke waarden. Dit betekent dat dit ten aanzien van verantwoord beleggen al een grote inkadering is van het beleggingsuniversum.
- Het pensioenfonds belegt qua vastrentende waarden alleen in staatsobligaties, waarmee sprake is van een verdere inkadering ten aanzien van verantwoord beleggen.

Verklaring Ongunstige Effecten Duurzaamheidsfactoren (Informatieverschaffingsverordening SFDR)

In 2021 is de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) van kracht geworden. De SFDR bevat regelgeving voor financiële instellingen (waaronder pensioenfonds) voor het verschaffen van informatie over het duurzaamheidsbeleid en de uitvoering hiervan. Het fonds heeft de pensioenregeling aangemerkt als grijs (artikel 6).

Het pensioenfonds heeft de volgende beleggingsdoelstellingen:

- het handhaven of nastreven van een gezonde financiële positie van het pensioenfonds om de nominale pensioenaanspraken na te kunnen komen;
- het behalen van positief beleggingsresultaat tegen aanvaardbare risico's in verband met het streven naar toeslagverlening op de pensioenaanspraken;
- het voeren van een solide beleggingsbeleid, gericht op de lange termijn, waarbij een stabiel rendement wordt nagestreefd, onder bewaking van de daarmee gemoeide kosten.

In het beleid worden de wettelijke eisen voor duurzaam beleggen in acht genomen, maar bij beleggingsbeslissingen wordt niet apart met duurzaamheidsrisico's rekening gehouden of met eventuele ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren. De reden hiervoor ligt vooral in het feit dat Sagittarius een passief beleggingsbeleid voert, waarbij een index wordt gevolgd, en daardoor geen directe invloed kan uitoefenen op de keuzes van de vermogensbeheerder. Bovendien brengt het meewegen van ongunstige effecten gedetailleerde rapportageverplichtingen met zich mee die tot hoge kosten kunnen leiden.

Het bestuur blijft het duurzaamheidselement monitoren en jaarlijks behandelen.

Het beloningsbeleid van het pensioenfonds draagt bij aan voorkomen van belangenverstremming en ongewenste risico's. Duurzaamheidsrisico's spelen hierin geen rol.

Risicomanagementbeleid

Het pensioenfonds heeft een risicomanagementbeleid dat volledig is geïntegreerd in de bedrijfsvoering.

Meest significante risico's. Uit de risicoanalyses blijkt dat er drie risico's als significant zijn te beschouwen: het renterisico en het looptijdenrisico (beide in het kader van matching) en het marktrisico (vastrentende waarden en aandelen). De overige risico's zijn beperkt of laag. Dit is hetzelfde beeld als in de afgelopen jaren.

Deze risico's zijn financiële risico's, welke helder zijn en bewust worden gelopen. De wijze waarop met deze risico's wordt omgegaan is verdisconteerd in het strategische beleggingsbeleid. Daarbij is een balans gezocht tussen korte termijn solvabiliteit enerzijds en lange termijn gewenste toeslagverlening anderzijds.

Risicobereidheid. De voor het pensioenfonds geldende risicobereidheid is 'laag'. Het huidige strategische beleggingsbeleid sluit aan op deze risicohouding, hetgeen tot uiting komt in de hoogte van het vereist eigen vermogen en in de ondergrenzen die met behulp van de haalbaarheidstoets zijn vastgesteld. De genoemde financiële risico's zijn sluitend bij de risicohouding.

Impact van verwezenlijking meest significante risico's. Ieder jaar voert het pensioenfonds een impactanalyse uit. Deze financiële analyse geeft inzicht in het effect van een stijging/daling van zowel de rente als het rendement op zakelijke waarden op de hoogte van de dekkingsgraad. Daarnaast worden jaarlijks scenarioanalyses uitgevoerd, waar de ontwikkeling van de dekkingsgraad in de komende 10 jaar wordt onderzocht en waarbij naar verschillende scenario's wordt gekeken. Hiermee wordt de gevoeligheid van marktbevingen op de technische voorzieningen, de beleggingen en de dekkingsgraad inzichtelijk gemaakt.

Belangrijke risico's afgelopen boekjaar. De belangrijkste financiële risico's zijn het renterisico en het aandelenrisico. Deze risico's worden bewust gelopen om een mate van toeslagverlening in de toekomst na te streven. Dit komt ook tot uitdrukking in de resultaten van het pensioenfonds. In 2022 was er sprake van een positief resultaat op intrest van € 23.062.478 en in 2021 van € 41.803.776.

Financiële ontwikkelingen in 2022

(alle bedragen in 1.000 euro)

Financiële positie per 31 december 2022

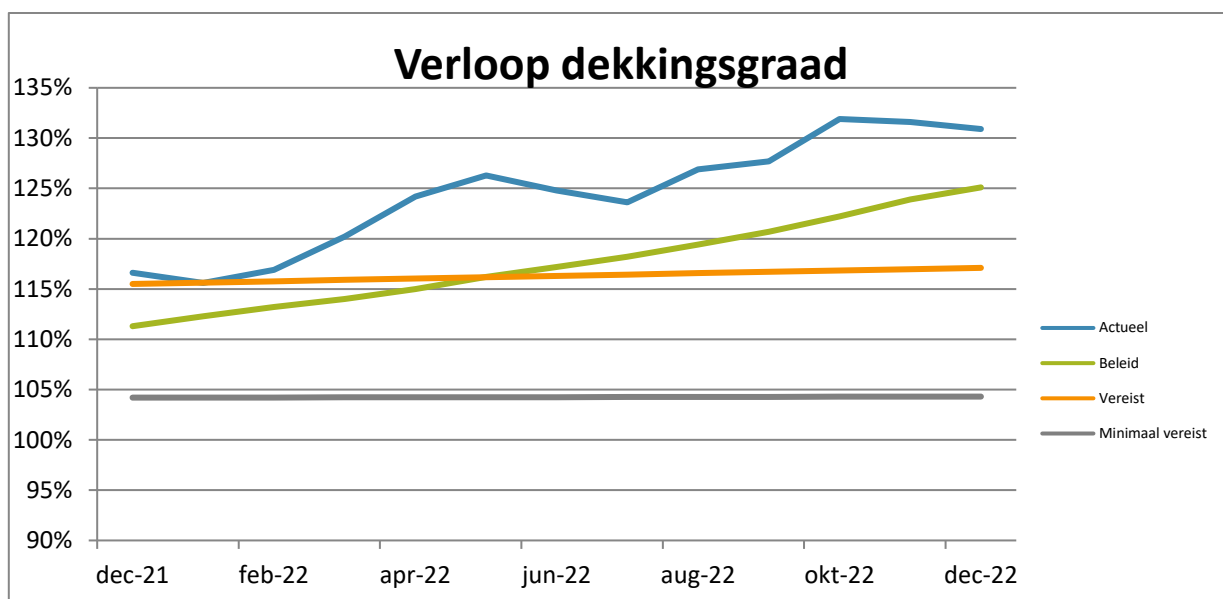
De financiële positie van het pensioenfonds wordt gemeten door de beleidsdekkingsgraad. Dit is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over de laatste 12 maanden. Per 31 december 2022 is deze gelijk aan 125,1% tegenover een beleidsdekkingsgraad per 31 december 2021 van 111,3%.

Daarnaast dient jaarlijks de reële dekkingsgraad te worden vastgesteld. De reële dekkingsgraad houdt bij de berekening van de technische voorzieningen rekening met toekomstige toeslagen over de opgebouwde pensioenen. De reële dekkingsgraad geeft daardoor de verhouding weer tussen het actueel aanwezige vermogen en het vermogen dat nodig is om, boven op de nominale pensioenverplichtingen, ook de voorwaardelijke toeslagen op het niveau van de prijsontwikkeling te kunnen verstrekken.

Een reële dekkingsgraad van 100% houdt dus in dat een pensioenfonds voldoende in kas heeft om niet alleen de nominale pensioenverplichtingen, maar ook de voorwaardelijke toeslagen te kunnen financieren. Aan het eind van 2022 bedraagt de reële dekkingsgraad 95,5% (2021: 90,8%).

Omdat het pensioenfonds per 31 december 2022 een hogere beleidsdekkingsgraad had dan het vereist eigen vermogen van 117,1%, hoeft het pensioenfonds in 2023 geen herstelplan in te dienen.

Het verloop van de actuele dekkingsgraad, de beleidsdekkingsgraad en de vereiste dekkingsgraden is in 2022 als volgt:

Belegd vermogen. De verdeling van het belegd vermogen aan het einde van het jaar was als volgt:

Beleggingscategorie	2022		2021	
Aandelen	115.851	38,7%	138.512	37,8%
Obligaties Noord-Europese landen	160.271	53,6%	200.112	54,6%
Obligaties Zuid-Europese landen (afgesplitste portefeuille)	20.754	6,9%	26.117	7,1%
Overig	2.460	0,8%	1.759	0,5%
Totaal	299.336	100,0	366.500	100,0%
		%		

Technische voorzieningen. De opbouw van de technische voorzieningen aan het einde van het jaar was als volgt:

	2022	2021
Deelnemers	24.978	38.122
Gewezen deelnemers	58.839	91.731
Pensioengerechtigden	154.242	197.760
	238.059	327.613

Ontwikkeling financiële positie. De financiële positie van het pensioenfonds ontwikkelde zich in 2022 als volgt:

	Vermogen (excl. reserve pensioenpremie)	Technische voorzieningen	Dekkingsgraad actueel
Stand per 1 januari 2022	381.897	327.613	116,6%
Wijziging UFR	0	1.373	-0,5%
Premies	4.890	4.524	-0,6%
Mutatie reserve pensioenpremie	613	0	0,7%
Beleggingsopbrengsten	-57.823	-1.565	-16,9%
Uitkeringen	-14.592	-14.525	0,0%
Wijziging marktrente	0	-82.484	34,9%
Wijziging overlevingstafel	0	2.443	-1,4%
Overig	-3.268	680	-1,8%
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december 2022	311.717	238.059	130,9%
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Analyse van het resultaat van het boekjaar

Het pensioenfonds kende in 2022 een positief resultaat van 18.761 (2021: een positief resultaat van 42.746). Ieder jaar wordt het behaalde resultaat geanalyseerd. Het resultaat opgesplitst naar bronnen ziet er als volgt uit:

Resultatenbron	2022	2021
Pensioenopbouw	-840	-692
Kosten	0	0
Intrest en toeslagverlening	22.239	41.804
Overige	-2.638	1.634
	<hr/>	<hr/>
Totaal	18.761	42.746
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

In de paragraaf ‘Actuariële analyse over 2022’ is een uitgebreide uiteenzetting van de resultaatbronnen te vinden.

In 2022 is besloten om geen toeslag te verlenen per 1 januari 2022. Het positieve resultaat op intrest en toeslagverlening komt door de stijging van de marktrente.

Het overige resultaat wordt vooral bepaald door het behaalde negatieve resultaat op sterfte en de overgang op de nieuwe overlevingstafels.

Beleggingsrendement

In 2022 hebben de aandelen negatief gerendeerd. Daarnaast is in 2022 de marktrente gestegen, waardoor ook de waarde van de obligaties is gedaald. Dit heeft geleid tot een negatief rendement op de obligaties.

Over de totale portefeuille bedraagt het rendement (voor aftrek kosten) in 2022 -15,8% (2021: 5,9%).

De afzonderlijke rendementen waren als volgt:

	Behaald rendement voor aftrek kosten	Benchmark voor aftrek kosten	Behaald rendement na aftrek kosten
Beleggingscategorie			
Aandelen	-12,0%	-12,5%	-12,1%
Obligaties Noord-Europese landen	-19,1%	-19,1%	-19,2%
Obligaties Zuid-Europese landen (afgesplitste portefeuille)	-16,3%	-16,3%	-16,4%
Totaal	-15,8%	-16,0%	-15,9%

Voor de aandelen is de benchmark gelijk aan de “MSCI EMU”-index, voor de obligaties in Noord-Europese landen de “Barclays’ Euro-Aggregate: Treasury DE, FR, NL, BE, AT & FI only”-index. Voor de obligaties in de Zuid-Europese landen geldt geen index. De vermelde benchmark is gelijkgesteld aan het behaalde rendement voor aftrek kosten.

De rendementen worden maandelijks vastgesteld. De in de tabel vermelde rendementen zijn gelijk aan de gecumuleerde maandrendementen over het jaar 2022.

Op de obligatieportefeuilles is volgens het beleid een rendement gelijk aan de indices behaald. Op de aandelenportefeuille scoort het pensioenfonds boven de index. Dit wordt veroorzaakt door terugontvangen dividendbelasting wat mogelijk is voor Nederlandse stichtingen (zoals het pensioenfonds). Onder kosten worden in het overzicht de beheerkosten (inclusief kosten bestuur) bedoeld.

Wettelijke premietoets

De Pensioenwet schrijft voor dat de door een pensioenfonds te ontvangen pensioenpremie ten minste gelijk dient te zijn aan de gedempte premie. De ontvangen pensioenpremie over boekjaar 2022 bedraagt 4.890. Er is 613 onttrokken aan de reserve pensioenpremie. De gedempte premie was in 2022 4.395. De ontvangen pensioenpremie vermeerderd met de onttrekking aan de reserve pensioenpremie was hoger dan de gedempte premie, waarmee is voldaan aan de wettelijke toets.

Het overschot op de gedempte premie wordt hoofdzakelijk verklaard door het verschil in gehanteerde rente. De gedempte premie is berekend op de gemiddelde rente over de jaren 2012 tot en met 2021. De ontvangen pensioenpremie vermeerderd met de onttrekking aan de reserve pensioenpremie is vastgesteld aan de hand van de rente van begin 2021. Deze rente was lager dan de gemiddelde rente over de jaren 2012 tot en met 2021. Hierdoor is de ontvangen pensioenpremie vermeerderd met de onttrekking aan de reserve pensioenpremie hoger dan de gedempte premie.

Kosten pensioenbeheer

De uitvoeringskosten bedroegen in 2022 689 (2021: 649). Voor een specificatie van dit bedrag wordt verwezen naar punt 30 onder de toelichting bij de staat van baten en lasten. Daaruit blijkt dat van de bestuurskosten een bedrag van 30 (2021: 30) is toegerekend aan de kosten voor vermogensbeheer. Dit bedrag is vastgesteld door voor de bestuursleden, de leden van het verantwoordingsorgaan en de directeur een inschatting te maken hoeveel uren op jaarbasis zijn besteed aan het vermogensbeheer. De bestuurskosten zijn naar rato van het aantal ingeschatte uren verdeeld over kosten voor vermogensbeheer en uitvoeringskosten.

Ultimo 2022 bedroeg het aantal deelnemers 446 (2021: 447) en het aantal pensioengerechtigden 1.466 (2021: 1.463), tezamen derhalve 1.912 (2021: 1.910).

Uitgedrukt per deelnemer en pensioengerechtigde bedragen de uitvoeringskosten in 2022 € 360,00 (2021: € 340,00). Het aantal deelnemers en pensioengerechtigden is ongeveer gelijk gebleven, maar de uitvoeringskosten zijn gestegen. Dit heeft ertoe geleid dat het bedrag per deelnemer en pensioengerechtigde is toegenomen.

Bij de vaststelling van het gemiddelde bedrag van € 360,00 zijn conform de voorschriften de gewezen deelnemers buiten beschouwing gelaten. Als ook de gewezen deelnemers in aanmerking worden genomen bedragen de uitvoeringskosten € 214,00 (2021: € 199,00) per verzekerde. Dit grote verschil ontstaat doordat het pensioenfonds relatief veel gewezen deelnemers heeft.

Kosten vermogensbeheer

De kosten van vermogensbeheer inclusief transactiekosten en bestuurskosten bedroegen 455 (2021: 491). Dit was 0,14% (2021: 0,14%) van het gemiddeld belegd vermogen. De beheerkosten zijn in 2022 afgenomen van 398 naar 361. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een afname van het belegd vermogen. Daarnaast zijn de transactiekosten in 2022 toegenomen van 93 naar 94.

De beheerkosten (exclusief transactiekosten) zijn gelijk aan de kosten die door de vermogensbeheerder en custodian in rekening zijn gebracht, vermeerderd met de verschuldigde BTW over deze bedragen, en met de bestuurskosten die zijn toegerekend aan het vermogensbeheer.

De transactiekosten van de aandelen zijn de kosten die daadwerkelijk in rekening zijn gebracht. De transactiekosten van de obligaties zijn gebaseerd op een spread van 0,05% voor de AAA-staatsobligaties en een spread van 0,175% voor de overige obligaties.

Het gemiddeld belegd vermogen is bepaald door de beginstand boekjaar en de eindstanden van de maanden januari tot en met december te middelen. Dit heeft geleid tot een gemiddeld belegd vermogen van 324.350 (2021: 361.962).

Een specificatie van de kosten vermogensbeheer staat in de onderstaande overzichten.

2022	Beheer- kosten	Transactie- kosten	Totaal	Totaal in % belegd vermogen
Aandelen	160	8	168	0,05%
Vastrentende waarden	171	86	257	0,08%
Totaal kosten per beleggingscategorie	331	94	425	0,13%
Kosten bestuur	30	0	30	0,01%
Totaal overige vermogensbeheerkosten	30	0	30	0,01%
Totaal kosten vermogensbeheer	361	94	455	0,14%

2021	Beheer- kosten	Transactie- kosten	Totaal	Totaal in % belegd vermogen
Aandelen	172	7	179	0,05%
Vastrentende waarden	196	86	282	0,08%
Totaal kosten per beleggingscategorie	368	93	461	0,13%
Kosten bestuur	30	0	30	0,01%
Totaal overige vermogensbeheerkosten	30	0	30	0,01%
Totaal kosten vermogensbeheer	398	93	491	0,14%

Dwangsommen en boetes

In het afgelopen jaar zijn geen dwangsommen en boetes aan het pensioenfonds opgelegd. Bovendien is er geen bewindvoerder of curator aangesteld door de toezichthouder. Ten slotte is er geen aanwijzingsbeschikking aan het pensioenfonds afgegeven door de toezichthouder.

Oordeel actuaris

De actuaris is van oordeel dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

Actuariële analyse over 2022

(alle bedragen in 1.000 euro)

De actuariële analyse van het saldo van baten en lasten kan als volgt worden weergegeven:

	2022	2021
Resultaat op pensioenopbouw		
Beschikbaar voor pensioenopbouw	4.417	4.274
Benodigd voor pensioenopbouw	-4.524	-4.753
Vrijgevallen solvabiliteitstoelage	-733	-213
	<hr/>	<hr/>
	-840	-692
Resultaat op kosten		
Beschikbaar voor kosten	689	649
Gemaakte kosten	-689	-649
	<hr/>	<hr/>
	0	0
Resultaat op intrest en toeslagverlening		
Beleggingsresultaten	-57.823	20.580
Onttrekking intrest technische voorzieningen	1.498	1.812
Wijziging UFR	-1.367	-2.300
Wijziging marktrente	79.931	21.712
Resultaat op toeslagverlening	0	0
	<hr/>	<hr/>
	22.239	41.804
Overige resultaten		
Resultaat op waardeoverdrachten	-24	-8
Resultaat op sterfte	-1.015	1.329
Resultaat op invalidering en revalidering	-10	70
Resultaat op uitkeringen	-53	54
Resultaat op overige mutaties	94	-24
Aanpassing overlevingstafels	-2.363	0
Overige baten	733	213
	<hr/>	<hr/>
	-2.638	1.634
Totaal saldo van baten en lasten	<hr/>	<hr/>
	18.761	42.746

Verwachte ontwikkelingen het komende jaar

Nieuwe UFR

DNB heeft besloten om het advies van de Commissie Parameters over te nemen, als gevolg waarvan de berekening van de rentetermijnstructuur met ingang van 1 januari 2023 is aangepast. Hierdoor vervalt de stapsgewijze invoering van de huidige UFR-methode. Als gevolg van deze nieuwe methode is de actuele dekkingsgraad per 1 januari 2023 gedaald van 130,9% naar 130,8%.

Nieuw pensioencontract

Als gevolg van de (concept) Wet toekomst pensioenen zal de pensioenregeling van Rexel gaan wijzigen en zal de pensioenuitvoering een grote verandering ondergaan. Bij de werkgever is inmiddels een project opgestart voor de transitie naar de nieuwe situatie. De transitie zal nog niet in het jaar 2023 plaatsvinden.

Aan het eind van 2022 is met behulp van een externe partij een diepgaand onderzoek uitgevoerd over de mogelijke gevolgen van het nieuwe pensioenstelsel voor ons pensioenfonds. In 2023 gaat het bestuur verder met dit traject.

Bussum, 30 mei 2023

Het bestuur

Verslag van het verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan is sinds 1 juli 2014 de wettelijke vertegenwoordiger van werknemers en ex-werknemers (al dan niet gepensioneerd). Het bestuur heeft de werkwijze van het verantwoordingsorgaan in een reglement vastgelegd. Hierin zijn bepalingen opgenomen over de samenstelling, benoeming, taken, bevoegdheden en de werkwijze van het verantwoordingsorgaan.

Het verantwoordingsorgaan heeft in het kader van zijn taakuitoefening in 2022 kennisgenomen van formele verantwoordingsdocumenten, te weten: het jaarverslag 2021, de bevindingen van de externe accountant en actuaris, het rapport van de visitatiecommissie en de notulen van de gehouden bestuursvergaderingen.

Ultimo 2022 was het verantwoordingsorgaan als volgt samengesteld:

Rinus Zuurmond	voorzitter
Noor Verheul	aspirant-secretaris
Peter Vermeij	lid (namens pensioengerechtigden)
John Schilt	lid (namens pensioengerechtigden)
Henk Postma	lid (namens deelnemers)
Sytse Lamminga	lid (namens deelnemers)
Anton Soethof	aspirant-lid (namens pensioengerechtigden)

Gedurende het verslagjaar hebben de volgende mutaties plaatsgevonden in het verantwoordingsorgaan: de heer Rien Walschots heeft in november 2022 het verantwoordingsorgaan verlaten, nadat hij zich niet herkiesbaar stelde voor een nieuwe zittingstermijn. De vacature die door het vertrek van de heer Rien Walschots is ontstaan is ingevuld door toetreding van mevrouw Noor Verheul als aspirant-lid namens de pensioengerechtigden. Zij zal binnen het verantwoordingsorgaan de functie van secretaris gaan bekleden.

Het verantwoordingsorgaan is in 2022 vier keer bijeen geweest, waarvan twee keer gezamenlijk met het bestuur, directeur en leden van het pensioenbureau. De vergaderingen van het verantwoordingsorgaan hebben online plaatsgevonden als "teams meeting". De gezamenlijke vergaderingen met het bestuur hebben fysiek plaatsgevonden.

In het kader van het uitoefenen van het intern toezicht zijn enkele leden van het verantwoordingsorgaan geïnterviewd door de visitatiecommissie.

De leden van het verantwoordingsorgaan zijn geabonneerd op de online informatiedienst van de Pensioenfederatie, waarmee hun kennis op pensioengebied wordt bijgehouden.

Maandelijks wordt er door het pensioenbureau gerapporteerd over de beleggingsresultaten en de financiële positie van ons pensioenfonds. Deze rapportages laten zien dat ten opzichte van de situatie per 31 december 2021 de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2022 belangrijk is verbeterd. De stijgende rente, waar tegenover helaas een slecht beleggingsresultaat stond, heeft gezorgd voor deze verbetering en is voor het bestuur aanleiding geweest om de pensioenen per 1 januari 2023 met 5,7% te verhogen. Helaas niet voldoende om de sterk gestegen kosten in 2022 te compenseren waardoor de achterstand in indexering helaas toch verder is opgelopen.

Naast het uitoefenen van de belangrijkste taak van het verantwoordingsorgaan, te weten "een oordeel geven over het handelen van het bestuur van ons pensioenfonds, het gevoerde beleid alsmede de toekomstige beleidskeuzes" heeft het verantwoordingsorgaan in 2022 aan het bestuur advies uitgebracht over het verslagjaar 2021, het actuair rapport 2021 en de bevindingen van het intern toezicht.

In de vergaderingen van het verantwoordingsorgaan kwam onder andere het volgende aan de orde:

- nieuwe pensioencontract. Aangezien de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel een langjarig traject is zal dit onderwerp ook in de komende jaren een belangrijk onderdeel zijn tijdens de vergaderingen. De wijze waarop de huidige aanspraken naar het nieuwe stelsel zullen worden overgezet, het zogenaamde invaren, is nog beperkt aan de orde geweest aangezien het wachten is op de keuzes die de werkgever en de sociale partners met betrekking tot dit onderwerp zullen maken;
- beoordeling van de notulen van de vergaderingen van het bestuur;
- advies voorstel CDC regeling 2023-2025;
- toeslagbeleid;
- beoordeling van de rapportage van De Nederlandse Bank inzake een onderzoek naar de onafhankelijkheid van sleutelfuncties en de naar aanleiding daarvan gedane aanpassingen door het bestuur;
- beoordeling van de rapportage van De Nederlandse Bank inzake een onderzoek naar informatiebeveiliging en cybersecurity.

Enkele leden van het verantwoordingsorgaan hebben webinars en een bijeenkomst van de Pensioenfederatie bijgewoond ter verbreding van de kennis over de nieuwe pensioenwetgeving en de wijze waarop verantwoordingsorganen zich dienen op te stellen in de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

Het verantwoordingsorgaan is in de tweede helft van 2022 intensief bezig geweest met het zoeken naar nieuwe leden voor het verantwoordingsorgaan. Op een gericht verzoek heeft zich een aantal kandidaten aangemeld, met wie kennismakingsgesprekken hebben plaatsgevonden en waaruit uiteindelijk twee kandidaten zijn gekozen. In het pensioennieuws van januari 2023 wordt hier een toelichting op gegeven.

Het verantwoordingsorgaan is tot de conclusie gekomen dat het bestuur bij het maken van zijn beleidskeuzes voor alle betrokken partijen een zorgvuldige belangenafweging heeft gemaakt.

Via het pensioenbureau kunt u met het verantwoordingsorgaan in contact komen.

Bussum, 6 februari 2023

Het verantwoordingsorgaan:

R. Zuurmond

J.E. Schilt

E.L. Verheul-Vermeer

A.T.W. Soethof

S.A.H. Lamminga

P. Vermeij

H. Postma

Reactie van het bestuur

Het verantwoordingsorgaan heeft over 2022 aan het bestuur verslag uitgebracht. Het bestuur dankt het verantwoordingsorgaan hiervoor.

Bussum, 30 mei 2023

Het bestuur

Verslag van het intern toezicht

De taak van visitatiecommissie (hierna VC) bestaat uit het toezicht houden op het beleid van het bestuur van Stichting Pensioenfonds Sagittarius (hierna het fonds), op de algemene gang van zaken in het fonds en het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. De VC betreft de Code Pensioenfonds bij haar taak. Ook betreft de VC de Toezichtcode van de Vereniging Intern Toezicht Pensioensector (VITP) bij haar taak.

Jaarlijks rapporteert de VC haar bevindingen en legt ze verantwoording af aan zowel het verantwoordingsorgaan (VO) als aan de werkgever.

Algemeen

Het bestuur van het fonds vergaderde regelmatig in 2022 met relevante onderwerpen op de agenda en bereidde zich goed voor met duidelijke stukken. De opvolging van actiepunten wordt zorgvuldig gemonitord door het pensioenbureau.

Het beleid van het bestuur

De VC constateert dat het fonds duidelijk en actueel is in de uitwerking van de missie, visie en risicohouding. Het bestuur besteedt regelmatig aandacht aan de WTP. De bevindingen en de conclusies uit het Eindrapport 'onderzoek toekomstbestendigheid' worden door het bestuur onderschreven en moeten nog voldoende eigen worden gemaakt. Het bestuur gaat hier in 2023 verder mee aan de slag.

De ABTN verankert het beleid van het fonds en wordt jaarlijks geactualiseerd.

Jaarplanning

Het fonds heeft een jaarplanning voor bestuurlijke activiteiten, waarin periodieke en incidentele activiteiten worden vastgelegd. Er is ook een overzicht van diverse stukken en activiteiten voor input in de planning. Het is echter belangrijk dat de strategische thema's voldoende aandacht en prioriteit houden.

Toekomst fonds en WTP

Het fonds heeft afgelopen jaar uitvoerig aandacht gegeven aan de toekomst van het fonds. Onder begeleiding van een extern bureau is er een aantal toekomstscenario's verkend. Het bestuur is voornemens in 2023 keuzes te maken met betrekking tot de toekomst van het fonds.

Governance

Het bestuur is van mening dat er voldoende geschikte kandidaten te vinden zijn voor vervanging van de directeur en professionele bestuursleden. Er bestaat echter al jaren een vacature in het bestuur en het verantwoordingsorgaan vindt het moeilijk geschikte kandidaten te vinden. De VC vindt het zinvol dat door de organen in 2023 wordt gesproken over de bemensing van de organen.

Naar aanleiding van het onderzoek van DNB naar de onafhankelijkheid van de sleutelfuncties, is de VC van mening dat de opvolging in opzet en bestaan gereed is, maar dat de onafhankelijke werking van de sleutelfuncties nog niet door de VC te beoordelen is. De VC vraagt het bestuur in 2023 te beoordelen in hoeverre de VC hierin een rol speelt.

De VC is van mening dat het VO haar taakopdracht serieus neemt. De VC wijst het bestuur er op dat het VO in staat gesteld moet worden haar rol goed te blijven vervullen.

De relatie tussen het fonds en de werkgever is stabiel, maar het is van belang de sociale partners tijdig te betrekken bij overwegingen van het fonds met betrekking tot de WTP en de toekomst van het fonds.

Beheerste en integere bedrijfsvoering

Risicoanalyses

Het fonds voert periodiek risicoanalyses uit waaruit blijkt dat het renterisico en continuïteitsrisico inzake het veranderen van de pensioenregeling als grootste risico's worden beoordeeld. Het pensioenbureau handelt conform de AO/IC en dit document wordt periodiek onderhouden en is actueel.

Beoordeling ISAE-rapportages

Het fonds volgt bij uitbestedingen het uitbestedingsbeleid en beoordeelt jaarlijks de ISAE3402-verklaringen van uitbestedingspartners om de kwaliteit te borgen. Het fonds heeft geconcludeerd dat de beheerste en integere bedrijfsvoering bij uitbestedingsrelaties in voldoende mate is gewaarborgd.

Informatiebeveiliging

Het fonds heeft afgelopen jaar verbetering aangebracht in de informatiebeveiliging, maar dit voldoet nog niet aan het vereiste volwassenheidsniveau. Een externe audit heeft geconcludeerd dat de IT-omgeving van het fonds een gemiddelde inrichting heeft die past binnen het midden- en kleinbedrijf.

Financiële opzet

Het fonds heeft een degelijke financiële opzet en voert jaarlijks risicoanalyses uit om vermogenstekorten binnen aanvaardbare grenzen te houden. Het fonds heeft een duration gap tussen beleggingen en verplichtingen, waarbij het renterisico niet volledig wordt afgedekt. De pensioenverplichtingen tot 10 jaar worden volledig afgedekt met staatsobligaties en het bestuur is zich bewust van het curverisico bij niet parallelle bewegingen van de curve, maar het is niet inzichtelijk gemaakt of de huidige buffer afdoende is om de pensioenen te waarborgen.

Besluitvorming en evenwichtige belangenafweging

De VC vindt dat de notulen van de vergaderingen duidelijk en zelfstandig leesbaar zijn, maar mist een expliciete weergave van de tijdens de vergadering gevoerde discussies en afweging van belangen. De VC adviseert het bestuur hier verbetering in aan te brengen.

Risicomanagement

Het fonds heeft maatregelen getroffen om de bevindingen van het DNB-onderzoek naar de sleutelfunctiehouders op te volgen en heeft beleidsdocumenten inzake integraal risicomanagement aangepast. Het fonds heeft afgelopen jaar stappen gezet in het aanpassen van het risico governance beleid, er zijn echter nog verbeterpunten die verder moeten worden uitgewerkt.

Vermogensbeheer en balansmanagement

Het fonds heeft een gedegen beleggingsbeleid met weinig ingewikkelde beleggingsproducten. Er is een risicoanalyse beleggingen en vermogensbeheer. Het beleggingsbeleid is duidelijk omschreven en er wordt jaarlijks een beleggingsplan opgesteld. Er mist een onderbouwing voor de gekozen beleggingscategorieën en strategische normen, en er wordt geen rekening gehouden met het verwachte economische wereldbeeld op de middellange termijn in het strategische beleggingsbeleid.

Buy & hold portefeuille

Het fonds heeft een legacy staatsobligatieportefeuille met een hoger risicoprofiel, die wordt uitgemanagerd en niet per direct wordt verkocht. Het bestuur accepteert extra risico's ten opzichte van extra rendement, maar de onderbouwing hiervan ontbreekt in de documentatie. Het risicoprofiel verbetert iets als deze portefeuille er niet meer zou zijn, maar de gevolgen voor de beleidsdekkingsgraden en de hoogte van de toeslagen en kortingen zijn klein.

Beleggingsplan 2022

Het bestuur onderzoekt in de komende periode of een overstap naar indexfondsen zinvol is en de voortzetting van de "Buy & Hold" portefeuille tegen het licht houden. In de laatste bestuursvergadering van 2022 is besloten om deze onderwerpen te parkeren totdat er meer duidelijkheid is over de toekomst van het fonds. Het valt de VC op dat er nog geen onderzoek gedaan is naar mogelijke gevolgen van een overgang naar het nieuwe pensioencontract voor het beleggingsbeleid en de beleggingen. De VC benadrukt dat het bestuur tijdig voorbereid moet zijn op het nieuwe stelsel.

Verantwoord beleggen

De VC adviseert het bestuur om na te denken over hoe ESG geïntegreerd kan worden in het beleggingsproces, wat kan dienen als basis voor de vormgeving van het toekomstige beleggingsbeleid. Dit thema wordt momenteel meegenomen in het vooruitgeschoven onderwerp over de mogelijke overstap naar indexfondsen.

Communicatie

Het fonds voldoet aan de wettelijke normen voor communicatie, maar de website maakt een minder professionele indruk en moet actueel worden gehouden. Het communicatieplan wordt in 2024 geëvalueerd en het is raadzaam om nu al aandacht te besteden aan keuzebegeleiding en communicatie over de gevolgen van de WTP. De klachten- en geschillenprocedure moet nog worden aangepast aan recente regelgeving en wordt in 2023 geëvalueerd.

Code Pensioenfondsen

De VC is van oordeel dat het bestuur de Code naleeft en daar waar zij afwijkt van de Code dat afdoende toelicht.

Opvolging aanbevelingen

Het bestuur heeft de aanbevelingen uit het visitatierapport over 2021 serieus beoordeeld en van een reactie voorzien. Ook is er op veel punten opvolging gegeven aan de adviezen. De VC is positief over de wijze waarop het bestuur dit heeft opgepakt.

Tot slot

De VC waardeert de inzet van het bestuur, VO en pensioenbureau in het afgelopen jaar en benadrukt het belang van voortvarende besluitvorming gericht op de toekomst met een degelijk plan van aanpak voor het komende jaar.

De VC verwacht dat het bestuur, naast het maken van toekomstige beslissingen, ook zorgt voor een goede uitvoering van taken en voldoet aan de wet- en regelgeving, inclusief de Wet Toekomst Pensioenen (WTP). Het is belangrijk dat alle betrokken partijen, zoals werkgevers en deelnemers, voldoende en tijdig worden betrokken bij de te nemen stappen in het komende jaar.

Bussum, 31 maart 2023

Mw. J.L. Verhulst

Dhr. R.J.P. v.d. Heijden

Dhr. R.F. Grobbe (voorzitter)

Reactie van het bestuur

De visitatiecommissie heeft over het jaar 2022 een rapport opgesteld over de uitgevoerde werkzaamheden en bevindingen. Het bestuur bedankt de visitatiecommissie hiervoor. De in de rapportage opgenomen aanbevelingen zullen door het bestuur in 2023 worden behandeld.

Bussum, 30 mei 2023

Het bestuur

Balans per 31 december 2022

na resultaatbestemming

(alle bedragen in 1.000 euro)

	<i>toelichting</i>	2022	2021
Activa			
Beleggingen voor risico pensioenfondsen	4	299.336	366.500
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	5	11.105	14.687
Vorderingen en overlopende activa	6	1.477	1.153
Liquide middelen	7	283	663
		<hr/>	<hr/>
Totaal activa		312.201	383.003
		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Passiva			
Algemene reserve	8	73.658	54.284
Reserve pensioenpremie	9	0	613
Technische voorzieningen	10	238.059	327.613
Schulden en overlopende passiva	11	484	493
		<hr/>	<hr/>
Totaal passiva		312.201	383.003
		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Dekkingsgraad actueel		130,9%	116,6%
Beleidsdekkingsgraad		125,1%	111,3%

Staat van baten en lasten over 2022

(alle bedragen in 1.000 euro)

		2022	2021
	<i>toelichting</i>		
Baten			
Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)	13	4.890	4.689
Overgenomen pensioenverplichtingen	14	592	212
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	15	-57.823	20.580
Uitkeringen uit hoofde van herverzekering	16	1.214	1.267
		<hr/>	<hr/>
Totaal baten		-51.127	26.748
		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Lasten			
<i>pensioenopbouw</i>	17	4.524	4.753
<i>intresttoevoeging technische voorzieningen</i>	18	-1.565	-1.896
<i>onttrekking technische voorzieningen voor pensioenuitkeringen</i>	19	-14.525	-14.763
<i>onttrekking technische voorzieningen voor kosten</i>	20	-459	-470
<i>toevoeging overgenomen pensioenverplichtingen</i>	21	603	220
<i>vrijval overgedragen pensioenverplichtingen</i>	22	-576	-664
<i>wijziging UFR</i>	23	1.373	2.313
<i>wijziging marktrente</i>	24	-82.484	-22.359
<i>wijziging overlevingstafels</i>	25	2.443	0
<i>overige wijzigingen in de technische voorzieningen</i>	26	1.112	-1.518
		<hr/>	<hr/>
Totaal mutatie technische voorzieningen		-89.554	-34.384
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen	27	3.582	2.077
Overgedragen pensioenverplichtingen	28	589	664
Pensioenuitkeringen	29	14.806	14.996
Pensioenuitvoeringskosten	30	689	649
		<hr/>	<hr/>
Totaal lasten		-69.888	-15.998
		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Saldo van baten en lasten		18.761	42.746
		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
<i>Bestemming van het saldo van baten en lasten</i>			
		2022	2021
Algemene reserve	8	19.374	43.438
Reserve pensioenpremie	9	-613	-692
		<hr/>	<hr/>
Totaal		18.761	42.746
		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Kasstroomoverzicht over 2022

(alle bedragen in 1.000 euro)

	2022	2021
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	4.831	4.648
Ontvangen waardeoverdrachten	592	212
Betaalde pensioenuitkeringen	-14.808	-14.985
Betaalde waardeoverdrachten	-589	-664
Ontvangen uitkeringen herv verzekering	952	1.267
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-682	-642
	<hr/>	<hr/>
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	-9.704	-10.164
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen	51.781	52.956
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	7.122	6.471
Aankopen beleggingen	-48.997	-49.386
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-377	-353
Mutatie liquide middelen m.b.t. beleggingen	-205	55
	<hr/>	<hr/>
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten	9.324	9.743
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Mutatie liquide middelen	-380	-421
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Liquide middelen per 31-12	283	663
Liquide middelen per 01-01	663	1.084
	<hr/>	<hr/>
<i>Mutatie liquide middelen</i>	-380	-421
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Toelichting algemeen

(alle bedragen in 1.000 euro)

1 Inleiding

Het pensioenfonds is gevestigd op Brediusweg 57A te Bussum en heeft KvK-nummer 41194876. Het pensioenfonds heeft tot doel uitvoering te geven aan de pensioenreglementen zoals die gelden en hebben gegolden voor de aangesloten ondernemingen. Dit betreft het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden. Ook verstrekt het pensioenfonds uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers.

2 Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling, waarbij het bestuur van het fonds op basis van een impactanalyse concludeert dat het hanteren van deze veronderstelling op basis van de huidige inzichten voor de komende 12 maanden gerechtvaardigd is.

Het bestuur heeft op 30 mei 2023 de jaarrekening vastgesteld.

3 Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling

(a) *Balans*

Beleggingen en pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op actuele waarde. De overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

(a.1) *Beleggingen*

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

De aandelen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoersen.

De vastrentende waarden zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoersen, inclusief lopende intrest. In voorgaande jaren werden hiervoor de door de custodian opgegeven koersen gehanteerd. Voor 2022 konden deze koersen echter niet betrouwbaar worden geverifieerd. Daarom zijn voor 2022 de door de vermogensbeheerder opgegeven koersen gehanteerd. Deze koersen konden wel betrouwbaar worden geverifieerd.

De vermogensbeheerder maakt binnen het mandaat gebruik van futures op aandelen om kleine sommen geld efficiënt als aandelen te kunnen beleggen. Alle derivaten betreffen gekochte futures op de STOXX 50. Omdat koersresultaten dagelijks worden verrekend is de balanswaarde ultimo boekjaar 0.

(a.2) Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Voor het herverzekeringsdeel technische voorzieningen gelden dezelfde grondslagen als voor de technische voorzieningen (punt a.6).

(a.3) Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde als geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid. Gezien de aard van de vorderingen en overlopende activa zijn de reële waarde en de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde.

(a.4) Algemene reserve

De algemene reserve wordt bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle activa en passiva (inclusief reserve pensioenpremie en technische voorzieningen) volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen zijn verwerkt in de balans.

(a.5) Reserve pensioenpremie

Voor de collectief beschikbare premieregeling is over de jaren 2020 tot en met 2022 een eventueel overschot uit de ontvangen pensioenpremie toegevoegd aan de reserve pensioenpremie.

In deze periode van drie jaar is een tekort (als de ontvangen pensioenpremie lager was dan de kostendeekkende premie (of de gedempte premie als die hoger was)) onttrokken aan de reserve pensioenpremie, voor zover aanwezig.

De reserve pensioenpremie maakt geen onderdeel uit van het eigen vermogen. Aan het einde van de driejaarsperiode was de reserve pensioenpremie nihil.

(a.6) Technische voorzieningen

De actuariële grondslagen en/of methoden worden periodiek beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de technische voorzieningen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid.

De technische voorzieningen worden gewaardeerd op actuele waarde (marktwaaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de op balansdatum opgebouwde nominale aanspraken.

Bij de berekening van de technische voorzieningen is uitgegaan van de op de balansdatum geldende pensioenreglementen en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken (inclusief toegekende toeslagen). Voor arbeidsongeschikten wordt ook de toekomstige pensioenopbouw in de technische voorzieningen inbegrepen. Dit geldt niet voor langdurig zieken. Voor hen zijn uitsluitend de verworven aanspraken in de technische voorzieningen inbegrepen.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt rekening gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen per 31 december 2022:

- Rekenrente: volgens de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.
- Overlevingstafels: AG-Prognosetafel 2022 met startkolom 2023.
- Voor de ervaringssterfte vindt een correctie plaats op basis van de ES-P2 factoren.
- Voor de berekening van de technische voorzieningen voor nog niet ingegaan partnerpensioen wordt voor de regelingen waarbij sprake is van het onbepaalde partnersysteem een partnerfrequentie gehanteerd van 100%. Voor de regelingen waarbij sprake is van het bepaalde partnersysteem wordt uitgegaan van de werkelijke burgerlijke staat.
Vanaf de pensioendatum wordt voor alle regelingen de werkelijke burgerlijke staat gehanteerd.
- Voor partnerpensioen is aangenomen dat de partner 3 jaar jonger is dan de verzekerde man en 3 jaar ouder dan de verzekerde vrouw.
- Kostenopslag: 3% van de technische voorzieningen in verband toekomstige administratie- en excassokosten.
- Wezenopslag: 1,5% van de voorziening van het latent partnerpensioen van (gewezen) deelnemers.

Bij de berekening van de technische voorzieningen ultimo 2022 is geen rekening gehouden met de toeslagverlening per 1 januari 2023, omdat het besluit van de verhoging in 2023 heeft plaatsgevonden.

(a.7) Schulden en overlopende passiva

Schulden en overlopende passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde als geen sprake is van transactiekosten). Gezien de aard van de schulden en overlopende passiva zijn de reële waarde en de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde.

(b) Staat van baten en lasten

Alle baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben, tenzij anders vermeld.

(b.1) Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)

Premiebijdragen zijn aan de periode toegerekend waarop zij betrekking hebben en waarin de arbeidsprestatie geleverd is. De premies worden berekend op basis van de uitvoeringsovereenkomsten.

(b.2) Overgenomen pensioenverplichtingen

Overgenomen pensioenverplichtingen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in het boekjaar dat de daadwerkelijke betaling plaatsvindt.

(b.3) Beleggingsresultaten risico pensioenfondsen

Directe en indirecte resultaten en aan de verslagperiode toe te rekenen kosten van beleggingen, worden afzonderlijk gepresenteerd. Onder de directe resultaten worden opbrengsten uit rente en dividend gepresenteerd. Dividend wordt op het moment van betaalbaarstelling verantwoord.

Waardeveranderingen zijn indirecte beleggingsresultaten en worden aan de periode toegerekend waarin zij optreden.

(b.4) Uitkeringen uit hoofde van herverzekering

Uitkeringen en afkopen van de herverzekeraars die aan het boekjaar zijn toe te rekenen worden in de staat van baten en lasten opgenomen.

(b.5) Mutaties technische voorzieningen

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw voor deelnemers wordt toegevoegd aan de technische voorzieningen in het jaar waarin de opbouw plaatsvindt, met uitzondering van de opbouw voor arbeidsongeschikten.

De toekomstige premievrije pensioenopbouw (vanaf het moment van invalidering tot het bereiken van de pensioenrichtleeftijd) van arbeidsongeschikte deelnemers wordt toegevoegd aan de technische voorzieningen in het jaar waarin de arbeidsongeschiktheid ontstaat.

Intresttoevoeging technische voorzieningen

Aan de technische voorziening wordt rente toegevoegd op basis van de éénjaarsrente volgens de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur primo boekjaar.

Onttrekking technische voorzieningen voor pensioenuitkeringen

Pensioenuitkeringen vallen vrij uit de technische voorzieningen in het jaar waarop zij betrekking hebben.

Onttrekking technische voorzieningen voor kosten

De vrijval van de technische voorzieningen voor kosten vindt plaats in het jaar waarop de pensioenuitkeringen en overgedragen pensioenverplichtingen uit de technische voorzieningen vrijvallen.

Toevoeging overgenomen pensioenverplichtingen

Overgenomen pensioenverplichtingen worden aan de technische voorzieningen toegevoegd in het jaar van ontvangst van de andere pensioenuitvoerder.

Vrijval overgedragen pensioenverplichtingen

Overgedragen pensioenverplichtingen worden aan de technische voorzieningen onttrokken in het jaar van betaling aan de andere pensioenuitvoerder.

Wijziging UFR

Het effect van de verandering van de berekeningssystematiek van de UFR in de rentetermijnstructuur wordt primo boekjaar in de technische voorzieningen verwerkt.

Wijziging marktrente

Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt ultimo boekjaar in de technische voorzieningen verwerkt.

Wijziging overlevingstafels

Het effect van de wijziging van de overlevingstafels wordt ultimo boekjaar in de technische voorzieningen verwerkt.

Overige wijzigingen in de technische voorzieningen

De overige wijzigingen in de technische voorzieningen zijn verwerkt in het jaar waarop ze betrekking hebben.

(b.6) Overgedragen pensioenverplichtingen

Overgedragen pensioenverplichtingen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in het boekjaar dat de daadwerkelijke betaling plaatsvindt.

(b.7) Pensioenuitkeringen

Pensioenuitkeringen die aan het boekjaar zijn toe te rekenen worden in de staat van baten en lasten opgenomen.

(b.8) Pensioenuitvoeringskosten

Pensioenuitvoeringskosten die aan het boekjaar zijn toe te rekenen worden in de staat van baten en lasten opgenomen.

(c) Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is volgens de directe methode opgesteld. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenuitvoeringsactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

(d) Dekkingsgraad

De dekkingsgraad actueel is gelijk aan de algemene reserve vermeerderd met de technische voorzieningen gedeeld door de technische voorzieningen.

De beleidsdekkingsgraad is gelijk aan de gemiddelde dekkingsgraad actueel over de maanden januari tot en met december van het boekjaar.

Bij de berekening van de reële dekkingsgraad wordt bij de vaststelling van de technische voorzieningen rekening gehouden met de toekomstige verwachte prijsinflatie.

(e) Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

In 2022 heeft een wijziging van de berekening van de rentetermijnstructuur ten behoeve van de vaststelling van de technische voorzieningen plaatsgevonden. Deze wijziging heeft geleid tot een toename van de technische voorzieningen primo 2022 (inclusief herverzekeringsdeel) met 1.373 en een toename van het herverzekeringsdeel technische voorzieningen met 6. Per saldo heeft deze wijziging een negatieve invloed gehad op de rekening van baten en lasten ter grootte van 1.367 en heeft geleid tot een daling van de dekkingsgraad actueel primo 2022 met 0,5%-punt. De bedragen van 1.373 en 6 zijn verantwoord onder de toelichting bij de balans onder de punten 10 respectievelijk 5.

Verder heeft in 2022 een wijziging van de gebruikte overlevingstafel ten behoeve van de vaststelling van de technische voorzieningen plaatsgevonden. Deze wijziging heeft geleid tot een toename van de technische voorzieningen ultimo 2022 (inclusief herverzekeringsdeel) met 2.443 en een toename van het herverzekeringsdeel technische voorzieningen met 80. Per saldo heeft deze wijziging een negatieve invloed gehad op de rekening van baten en lasten ter grootte van 2.363 en heeft geleid tot een daling van de dekkingsgraad actueel ultimo 2022 met 1,4%-punt. De bedragen van 2.443 en 80 zijn verantwoord onder de toelichting bij de balans onder de punten 10 respectievelijk 5.

(f) Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling, waarbij het bestuur van het fonds op basis van een impactanalyse concludeert dat het hanteren van deze veronderstelling op basis van de huidige inzichten voor de komende 12 maanden gerechtvaardigd is.

(g) *Presentatie en functionele valuta*

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is.

Toelichting bij de balans per 31 december 2022

(alle bedragen in 1.000 euro)

4 Beleggingen voor risico pensioenfonds

Overzicht totale waarde per beleggingscategorie

	31-12-2022	31-12-2021
Aandelen	115.851	138.512
Vastrentende waarden	181.025	226.229
Overig	2.460	1.759
	<hr/>	<hr/>
	299.336	366.500
	<hr/>	<hr/>

Aandelen

Alle aandelen betreffen aandelen in mature markets, zijn uitsluitend belegd in eurolanden en staan ter vrije beschikking. In de aandelen zijn geen posten (vorig jaar: één) inbegrepen die meer bedragen dan 5% van de totaal belegde waarden in aandelen. Ten slotte zijn alle aandelen beursgenoteerd.

Beleggingen in aandelen in verbonden partijen zijn niet toegestaan tenzij geen directe invloed is op het aantal te houden aandelen, doordat belegd wordt in een index waar deze aandelen in opgenomen zijn. Ultimo 2022 en ultimo 2021 was niet belegd in Rexel S.A.

De vermogensbeheerder maakt binnen het mandaat gebruik van futures op aandelen om kleine sommen geld efficiënt als aandelen te kunnen beleggen. Alle derivaten betreffen gekochte futures op de STOXX 50. De onderliggende waarde bedroeg ultimo 2022 2.271 (2021: 1.629). Omdat koersresultaten dagelijks worden verrekend is de balanswaarde ultimo boekjaar 0.

In het onderstaande overzicht staan de aandelen per land weergegeven:

	31-12-2022	31-12-2021
België	3.701	3.707
Duitsland	29.337	36.946
Finland	3.669	4.285
Frankrijk	42.645	48.791
Ierland	2.493	2.898
Italië	8.449	10.359
Nederland	15.309	20.400
Oostenrijk	688	982
Portugal	833	812
Spanje	8.727	9.332
	<hr/>	<hr/>
	115.851	138.512
	<hr/>	<hr/>

De specificatie van het verloop van de aandelen is als volgt:

	2022	2021
Stand per 1 januari	138.512	137.528
Aankopen	16.246	5.616
Verkopen	-19.358	-30.585
Herwaardering	-19.549	25.953
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	115.851	138.512
	<hr/>	<hr/>

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden betreffen uitsluitend beursgenoteerde staatsobligaties, zijn alleen belegd in eurolanden en staan ter vrije beschikking.

In het onderstaande overzicht staan de vastrentende waarden naar land en credit rating (volgens Fitch) weergegeven:

	31-12-2022	31-12-2021	Credit rating 2022	Credit rating 2021
Duitsland	52.182	62.299	AAA	AAA
Nederland	12.657	16.367	AAA	AAA
Finland	4.034	5.091	AA+	AA+
Oostenrijk	9.289	11.938	AA+	AA+
Frankrijk	67.307	85.182	AA	AA
België	14.802	19.235	AA-	AA-
Spanje	5.838	7.311	A-	A-
Italië	14.916	18.806	BBB	BBB
	<hr/>	<hr/>		
	181.025	226.229		
	<hr/>	<hr/>		

In de balanswaarde van de vastrentende waarde is de lopende intrest inbegrepen. Dit betreft ultimo 2022 een bedrag van 1.751 (2021: 1.861). De belegde waarde van de vastrentende waarden bedraagt ultimo 2022 179.274 (2021: 224.368). De specificatie van het verloop van de belegde waarde is als volgt:

	2022	2021
Stand per 1 januari	224.368	214.643
Aankopen	33.240	43.579
Aflossingen	-32.992	-22.297
Herwaardering	-45.342	-11.557
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	179.274	224.368
	<hr/>	<hr/>

Overig

	31-12-2022	31-12-2021
Beleggingsdebiteuren	2.573	1.585
Beleggingscrediteuren	-975	-483
Liquide middelen	862	657
	<u>2.460</u>	<u>1.759</u>

In de beleggingsdebiteuren is ultimo 2022 1.395 (2021: 1.078) inbegrepen voor te vorderen dividendbelasting. Hierop heeft een afwaardering van 11 (2021: 0) plaatsgevonden. Het resterende bedrag van de beleggingsdebiteuren en de beleggingscrediteuren betreffen voornamelijk nog af te wikkelen transacties.

5 Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Ultimo 2022 bedraagt het herverzekeringsdeel technische voorzieningen 11.105 (2021: 14.687) waarover het pensioenfonds een kredietrisico loopt ingeval van faillissement van één van de verzekeraars (Nationale-Nederlanden en Aegon). Het pensioenfonds heeft geen reden aan te nemen dat de verzekeraars niet aan hun verplichtingen kunnen voldoen en heeft daarom geen voorziening hiervoor getroffen.

Het herverzekeringsdeel technische voorzieningen betreft een gesloten groep van uitsluitend nominale pensioenaanspraken van gewezen deelnemers en pensioenrechten van pensioengerechtigden.

De specificatie van het herverzekeringsdeel technische voorzieningen is als volgt:

	2022	2021
Stand per 1 januari	14.687	16.764
Intresttoevoeging	-67	-84
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-1.198	-1.270
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-36	-38
Wijziging UFR	6	13
Wijziging marktrente	-2.553	-647
Wijziging overlevingstafels	80	0
Overige mutaties	186	-51
	<u>11.105</u>	<u>14.687</u>

6 Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2022	31-12-2021
Verzekeraars	264	2
Pensioenpremie	1.210	1.151
Vooruitbetaalde kosten	3	0
	<u>1.477</u>	<u>1.153</u>

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van minder dan één jaar.

7 Liquide middelen

Onder de liquide middelen worden opgenomen de tegoeden op bankrekeningen die onmiddellijk opeisbaar zijn.

8 Algemene reserve

	2022	2021
Stand per 1 januari	54.284	10.846
Uit bestemming saldo van baten en lasten	19.374	43.438
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	73.658	54.284
	<hr/>	<hr/>

Het vereist eigen vermogen wordt uiteengezet onder de overige toelichtingen (punt 34).

9 Reserve pensioenpremie

	2022	2021
Stand 1 januari	613	1.305
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-613	-692
	<hr/>	<hr/>
Stand 31 december	0	613
	<hr/>	<hr/>

Het tekort aan ontvangen premie in 2022 met betrekking tot de collectief beschikbarepremieregeling is onttrokken aan de reserve pensioenpremie, voorzover aanwezig. Het resterende tekort bedroeg 225 en is via de staat van baten en lasten ten laste van de algemene reserve gekomen.

10 Technische voorzieningen

Het mutatieoverzicht voor de technische voorzieningen is als volgt:

	2022	2021
Stand 1 januari	327.613	361.997
Pensioenopbouw	4.524	4.753
Intresttoevoeging	-1.565	-1.896
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-14.525	-14.763
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-459	-470
Overgenomen pensioenverplichtingen	603	220
Overgedragen pensioenverplichtingen	-576	-664
Wijziging UFR	1.373	2.313
Wijziging marktrente	-82.484	-22.359
Wijziging sterftetafel	2.443	0
Overige wijzigingen	1.112	-1.518
	<hr/>	<hr/>
Stand 31 december	238.059	327.613
	<hr/>	<hr/>

De pensioenopbouw heeft betrekking op twee pensioenregelingen. Beide regelingen betreffen middelloonregelingen met een voorwaardelijke toeslagverlening. In de overige regelingen vindt geen opbouw meer plaats.

Voor alle verzekerden geldt een voorwaardelijk toeslagbeleid.

Voor een toelichting op de overige bovenstaande mutaties wordt verwezen naar de toelichting op de verschillende posten uit de staat van baten en lasten.

Het bovenstaande overzicht betreft de technische voorziening inclusief het herverzekeringsdeel. Het mutatieoverzicht van het herverzekeringsdeel technische voorzieningen staat vermeld bij punt 5.

In het onderstaande overzicht staan zowel de aantallen als de technische voorzieningen per groep vermeld.

	Aantal		Technische voorzieningen	
	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2021
Deelnemers	446	447	24.978	38.122
Gewezen deelnemers	1.307	1.344	58.839	91.731
Pensioengerechtigden	1.466	1.463	154.242	197.760
	3.219	3.254	238.059	327.613

11 Schulden en overlopende passiva

	31-12-2022	31-12-2021
Loonbelasting en premies sociale verzekeringen	321	324
Omzetbelasting	22	27
Controlekosten accountant en actuaris	56	50
Uitkeringen	2	1
Overige schulden	83	91
	484	493

Alle schulden hebben een resterende looptijd van minder dan één jaar.

12 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Sinds 1991 werden door het pensioenfonds en haar rechtsvoorgangers door middel van koopsommen aan de verzekeraars Nationale-Nederlanden en Aegon aan een aantal gewezen deelnemers en pensioengerechtigden dezelfde toeslagen toegekend als aan de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden van het pensioenfonds. Bij de verzekeraars zullen de technische voorzieningen van deze gewezen deelnemers en pensioengerechtigden, waar het pensioenfonds geen enkele relatie mee heeft, ongeveer € 8 miljoen (2021: € 11 miljoen) zijn. Nationale-Nederlanden heeft in 2012 aangegeven niet langer aan het toekennen van toeslagen mee te werken. In 2023 is met Nationale-Nederlanden afgesproken dat de pensioenen inclusief toeslag vanaf 1 oktober 2023 door het pensioenfonds aan de pensioengerechtigden zullen worden uitbetaald. De pensioenen exclusief toeslag zullen vanaf dat moment door Nationale-Nederlanden in rekening-courant met het pensioenfonds worden geboekt.

Voor het pand van waaruit het pensioenbureau haar werkzaamheden verricht loopt een huurovereenkomst die geldt tot en met 31 juli 2023. De totale huur over deze periode bedraagt 22. In juli 2023 gaat het pensioenbureau verhuizen naar een ander pand. Hiervoor is een nieuwe huurovereenkomst afgesloten voor een periode van vijf jaar die ingaat op 1 juli 2023. De totale huur over deze periode bedraagt 98.

Toelichting bij de staat van baten en lasten over 2022

(alle bedragen in 1.000 euro)

13 Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)

Pensioenpremie

	2022	2021
Werkgeversgedeelte	3.423	3.295
Werknemersgedeelte	1.467	1.394
	<hr/>	<hr/>
	4.890	4.689
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Gedempte premie

	2022	2021
Actuarieel benodigde premie	3.575	3.229
Kostenopslag	266	217
Solvabiliteitstoeslag	554	491
	<hr/>	<hr/>
	4.395	3.937
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Zuiver kostendekkende premie

	2022	2021
Actuarieel benodigde premie	4.731	4.951
Kostenopslag	266	217
Solvabiliteitstoeslag	733	753
	<hr/>	<hr/>
	5.730	5.921
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Voor de deelnemers van de Rexel Nederland Regeling geldt een collectief beschikbare premieregeling. Voor deze deelnemers wordt gedurende drie jaar (over de jaren 2020 tot en met 2022) 40,2% van de pensioengrondslag aan pensioenpremie betaald. Een eventueel tekort wordt onttrokken aan de reserve pensioenpremie. In 2022 was de onttrekking aan de reserve pensioenpremie 613. Daarnaast resteerde een tekort van 227. Dit is ten laste gekomen van de algemene reserve.

Voor de deelnemers van de Hagemeyer Regeling werd de pensioenpremie jaarlijks vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur en de benodigde solvabiliteitsopslag ultimo vorig boekjaar (de zuiver kostendekkende premie). Ultimo 2022 kent de Hagemeyer Regeling geen deelnemers meer.

Voor de wettelijke toets geldt de gedempte premie. Deze is berekend op de gemiddelde rente over de jaren 2012 tot en met 2021. De pensioenpremie vermeerderd met de onttrekking aan de reserve pensioenpremie bedraagt in 2022 5.503. Omdat dit hoger is dan de gedempte premie van 4.395, is in 2022 voldaan aan de wettelijke toets.

14 Overgenomen pensioenverplichtingen

Overgenomen pensioenverplichtingen betreffen waardeoverdrachten van premievrije pensioen-aanspraken van deelnemers van de pensioenuitvoerder van de vorige werkgever naar ons pensioenfonds. Overgenomen pensioenverplichtingen worden aangewend voor de inkoop van extra pensioenaanspraken.

15 Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

<i>2022</i>	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer	Totaal
Aandelen	3.924	-19.549	-171	-15.796
Vastrentende waarden	3.513	-45.342	-190	-42.019
Overig	-8	0	0	- 8
	<u>7.429</u>	<u>-64.891</u>	<u>-361</u>	<u>-57.823</u>

<i>2021</i>	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer	Totaal
Aandelen	2.839	25.953	-183	28.609
Vastrentende waarden	3.748	-11.557	-215	-8.024
Overig	-5	0	0	-5
	<u>6.582</u>	<u>14.396</u>	<u>-398</u>	<u>20.580</u>

In de bovengenoemde kosten van vermogensbeheer is geen rekening gehouden met de transactiekosten van de beleggingen. De transactiekosten zijn namelijk verwerkt in de indirecte beleggingsopbrengsten. In het onderstaande overzicht van de kosten van vermogensbeheer is wel rekening gehouden met de transactiekosten.

<i>2022</i>	Beheerkosten	Transactie- kosten	Totaal
Aandelen	160	8	168
Vastrentende waarden	171	86	257
Totaal kosten per beleggingscategorie	<u>331</u>	<u>94</u>	<u>425</u>
Kosten bestuur	30	0	30
Totaal overige vermogensbeheerkosten	<u>30</u>	<u>0</u>	<u>30</u>
Totaal kosten vermogensbeheer	<u>361</u>	<u>94</u>	<u>455</u>

2021	Beheerkosten	Transactie- kosten	Totaal
Aandelen	172	7	179
Vastrentende waarden	196	86	282
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal kosten per beleggingscategorie	368	93	461
Kosten bestuur	30	0	30
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal overige vermogensbeheerkosten	30	0	30
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal kosten vermogensbeheer	398	93	491
	<hr/>	<hr/>	<hr/>

De transactiekosten van de aandelen zijn de kosten die daadwerkelijk in rekening zijn gebracht. De transactiekosten van de obligaties zijn gebaseerd op een spread van 0,05% voor de AAA-staatsobligaties en een spread van 0,175% voor de overige obligaties.

De kosten van vermogensbeheer inclusief transactiekosten en bestuurskosten bedroegen 455 (2021: 491). Dit was 0,14% (2021: 0,14%) van het gemiddeld belegd vermogen.

16 Uitkeringen uit hoofde van herverzekering

	2022	2021
Ouderdomspensioen	769	809
Partnerpensioen	443	458
Afkopen	2	0
	<hr/>	<hr/>
	1.214	1.267
	<hr/>	<hr/>

17 Pensioenopbouw

De pensioenopbouw is de contante waarde van de pensioenaanspraken die toegekend zijn in het boekjaar.

18 Intresttoevoeging technische voorzieningen

De technische voorzieningen zijn verlaagd met 0,486% (2021: 0,533%).

Het negatieve rentepercentage van 0,486 is gelijk aan de 1-jaarsrente uit de rentetermijnstructuur per 1 januari 2022 zoals gepubliceerd op de website van DNB.

19 Onttrekking technische voorzieningen voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de technische voorzieningen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen in de verslagperiode.

20 Onttrekking technische voorzieningen voor kosten

Jaarlijks valt 3% van de uitkeringen vrij uit de technische voorzieningen ten behoeve van pensioenuitvoeringskosten (excassokosten).

21 Toevoeging overgenomen pensioenverplichtingen

De toevoeging aan de technische voorzieningen uit hoofde van overgenomen pensioenverplichtingen is gelijk aan de contante waarde van de pensioenaanspraken die zijn toegekend in het boekjaar.

22 Vrijval overgedragen pensioenverplichtingen

De vrijval uit de technische voorzieningen uit hoofde van overgedragen pensioenverplichtingen is gelijk aan de contante waarde van de pensioenaanspraken die uit hoofde van uitgaande waardeoverdrachten zijn overgedragen in het boekjaar.

23 Wijziging UFR

De berekeningssystematiek van de rentetermijnstructuur is met ingang van 1 januari 2021 aangepast. Dit zou stapsgewijs worden doorgevoerd in de periode 2021 tot en met 2024. Jaarlijks zou op 1 januari een aanpassing plaatsvinden, zodat in 4 gelijke stappen de overgang geheel zou zijn afgerond. De tweede stap (op 1 januari 2022) betekent dat de rentetermijnstructuur voor 50% is gebaseerd op de oude methodiek en voor 50% op de nieuwe methodiek. In de nieuwe methode wordt de UFR (Ultimate Forward Rate) gebaseerd op de 30-jaars forward rate in plaats van de 20-jaars forward rate.

Inmiddels heeft DNB besloten om vanaf 1 januari 2023 de rentetermijnstructuur te baseren op nieuwe UFR-parameters. Daarmee volgt DNB het advies van de Commissie Parameters. In deze methode wordt de UFR (Ultimate Forward Rate) gebaseerd op de 50-jaars forward. Hierdoor vervalt de stapsgewijze invoering van de huidige UFR-methode.

24 Wijziging overlevingstafels

Om het jaar worden per 31 december de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele overlevingstafels. Het effect van de verandering van de overlevingstafels wordt verantwoord onder het hoofd wijziging overlevingstafels.

25 Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrentes.

26 Overige wijzigingen in de technische voorzieningen

	2022	2021
Sterfte	1.304	-1.275
Afkopen	-185	-251
Arbeidsongeschiktheid	83	0
Overige mutaties	-90	8
	<hr/>	<hr/>
	1.112	-1.518
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

27 Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Het herverzekeringsdeel technische voorzieningen is afgenomen van 14.687 ultimo 2021 naar 11.105 ultimo 2022, een afname van 3.582. Voor een specificatie hiervan wordt verwezen naar de toelichting onder punt 5.

28 Overgedragen pensioenverplichtingen

Overgedragen pensioenverplichtingen betreffen waardeoverdrachten van premievrije pensioen-aanspraken van gewezen deelnemers van ons pensioenfonds naar de pensioenuitvoerder van de nieuwe werkgever.

29 Pensioenuitkeringen

	2022	2021
Ouderdoms- en vroegpensioen	10.511	10.692
Partnerpensioen	4.039	3.973
Wezenpensioen	19	18
Invalideitpensioen	23	23
Afkopen	181	256
Overlijdensuitkering	33	34
	<hr/>	<hr/>
	14.806	14.996
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

30 Pensioenuitvoeringskosten

	2022	2021
Personeelskosten	295	292
Bestuurskosten	149	147
Huur	36	35
Kantoorkosten	12	9
Accountantskosten	33	31
Kosten certificerend actuaaris	20	19
Advieskosten	20	0
Contributies en heffingen toezichhouders	33	33
Uitkeringsadministratie	26	26
Verzekerenadministratie	40	39
Overige	25	18
	<hr/>	<hr/>
	689	649
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Van de bestuurskosten is een bedrag van 30 (2021: 30) toegerekend aan de kosten voor vermogensbeheer. Deze kosten zijn al in mindering gebracht op de bovengenoemde bestuurskosten.

De accountantskosten hebben betrekking op de controle van de jaarrekening, de controle van de verslagstaten en het opstellen van een assurance-rapport bij de basisgegevens door BDO Audit & Assurance B.V.

Uitgedrukt per deelnemer en pensioengerechtigde bedragen de uitvoeringskosten in 2022 € 360,00 (2021: € 340,00). Het aantal deelnemers en pensioengerechtigden is ongeveer gelijk gebleven, maar de uitvoeringskosten zijn gestegen. Dit heeft ertoe geleid dat het bedrag per deelnemer en pensioengerechtigde is toegenomen.

In het afgelopen jaar zijn geen dwangsommen en boetes aan het pensioenfonds opgelegd.

Overige toelichtingen

(alle bedragen in 1.000 euro)

31 Aantal personeelsleden

Bij het pensioenfonds waren in 2022 gemiddeld 3,0 (2021: 3,0) werknemers in dienst. In fte's bedroeg het aantal werknemers in 2022 gemiddeld 2,1 (2021: 2,1).

Personeelskosten

	2022	2021
Salarissen	223	222
Belastingen en sociale lasten	23	24
Pensioenlasten	38	37
Overige personeelskosten	11	9
	<hr/>	<hr/>
	295	292
	<hr/>	<hr/>

32 Verbonden partijen

Als verbonden partijen kunnen worden aangemerkt: Rexel S.A., de hierbij aangesloten ondernemingen en de bestuurders. Beleggingen in aandelen in verbonden partijen zijn niet toegestaan tenzij geen directe invloed is op het aantal te houden aandelen, doordat belegd wordt in een index waar deze aandelen in opgenomen zijn.

Met de aangesloten ondernemingen zijn uitvoeringsovereenkomsten afgesloten. Voor een nadere uiteenzetting hiervan wordt verwezen naar de overige gegevens.

Over de beloning van de bestuurders wordt verwezen naar punt 33 (bezoldiging bestuurders).

33 Bezoldiging bestuurders

De bezoldiging voor de bestuurders tezamen bedraagt 63 (2021: 65). Er zijn geen garanties en leningen verstrekt aan de bestuurders.

34 Solvabiliteit

	2022	2021
Aanwezig vermogen	311.717	381.897
Af: technische voorzieningen	238.059	327.613
	<hr/>	<hr/>
Eigen vermogen	73.658	54.284
Af: vereist eigen vermogen	40.778	50.714
	<hr/>	<hr/>
Vrij vermogen	32.880	3.570
Minimaal vereist eigen vermogen	10.202	13.847
Dekkingsgraad actueel	130,9%	116,6%
Beleidsdekkingsgraad	125,1%	111,3%

Bij de vaststelling van het vereist eigen vermogen van 40.778 (2021: 50.714) is uitgegaan van de zogenaamde standaardmethode. Volgens deze methode zijn de volgende benodigde buffers bepaald:

Benodigde buffers

	2022	2021
Renterisico (S1)	10.797	4.073
Zakelijke waarden risico (S2)	29.980	40.810
Valutarisico (S3)	0	0
Commodities risico (S4)	0	0
Kredietrisico (S5)	7.566	12.163
Verzekeringstechnisch risico (S6)	6.250	8.540
Liquiditeitsrisico (S7)	0	0
Concentratierisico (S8)	0	0
Operationeel risico (S9)	0	0
Actief beheer risico (S10)	0	0

Ultimo 2022 bedraagt het vereist eigen vermogen 17,1% (2021: 15,5%) van de technische voorzieningen (op basis van de strategische mix) en het minimaal vereist eigen vermogen 4,3% (2021: 4,2%).

Zowel ultimo 2022 als ultimo 2021 is het eigen vermogen hoger dan het vereist eigen vermogen.

35 Bestemming saldo baten en lasten

Het saldo van de staat van baten en lasten wordt overeenkomstig de statuten toegevoegd aan de algemene reserve.

36 Gebeurtenissen na balansdatum

De berekening van de rentetermijnstructuur is per 1 januari 2023 aangepast. Als gevolg van deze nieuwe methode is de actuele dekkingsgraad per 1 januari 2023 gedaald van 130,9% naar 130,8%.

Per 1 januari 2023 is een toeslag van 5,7% verleend op de pensioenaanspraken en pensioenrechten. Dit heeft geleid tot een daling van de actuele dekkingsgraad per 1 januari 2023 van 130,8% naar 123,6%.

In 2023 is met Nationale-Nederlanden afgesproken dat de pensioenen inclusief toeslag vanaf 1 oktober 2023 door het pensioenfonds aan de pensioengerechtigden zullen worden uitbetaald (met een nabetaling van de toeslag over de periode van 1 januari 2023 tot 1 oktober 2023). De pensioenen exclusief toeslag zullen vanaf dat moment door Nationale-Nederlanden in rekening-courant met het pensioenfonds worden geboekt. Dit zal leiden tot een daling van de actuele dekkingsgraad per 1 januari 2023 van 123,6% naar 123,0%.

Het pensioenbureau gaat in juli 2023 verhuizen. Daarvoor is een nieuwe huurovereenkomst afgesloten.

Er hebben geen andere gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.

Bussum, 30 mei 2023

Het bestuur:

N. Mol

L.F. Jongepier

M. Lind

D.T. van Ruler

R. Joop

Overige gegevens

Uitvoeringsovereenkomst

Tussen het pensioenfonds en de aangesloten ondernemingen zijn uitvoeringsovereenkomsten gesloten. Over de premiebetaling is het volgende geregeld in de uitvoeringsovereenkomsten:

Voor de deelnemers aan de Rexel Nederland Regeling wordt door de aangesloten onderneming over de jaren 2020 tot en met 2022 een vaste doorsnee premie van 40,2% over de pensioengrondslag betaald. Deze pensioenpremie bestaat uit de premie die actuariael nodig is voor de opbouw van de pensioenverplichtingen in dat jaar, vermeerderd met een opslag die nodig is voor het in stand houden van het feitelijk eigen vermogen (met als minimum het minimaal vereist eigen vermogen en als maximum het vereist eigen vermogen) en met een opslag die nodig is om de uitvoeringskosten van het pensioenfonds te kunnen dekken. De pensioenpremie is berekend aan de hand van een vaste rekenrente van 0,95%. De deelnemer is een eigen bijdrage verschuldigd waarvan de hoogte wordt vastgesteld door de aangesloten onderneming. Deze eigen bijdrage wordt in twaalf maandelijkse termijnen op het salaris van de deelnemer ingehouden. Een eventueel overschot op de pensioenpremie wordt toegevoegd aan de reserve pensioenpremie, een eventueel tekort wordt onttrokken aan de reserve pensioenpremie, voor zover aanwezig. Als in enig jaar de pensioenpremie vermeerderd met de reserve pensioenpremie minder bedraagt dan de kostendeckende premie (of gedempte premie als die hoger is) zal de opbouw in dat jaar worden verlaagd.

Voor de deelnemers aan de Hagemeyer Regeling wordt door de aangesloten ondernemingen de zuiver kostendeckende premie betaald. De zuiver kostendeckende premie wordt berekend conform de wettelijke eisen en bestaat uit de premie die actuariael nodig is voor de opbouw van de pensioenverplichtingen in dat jaar, vermeerderd met een opslag die nodig is voor het in stand houden van het vereist eigen vermogen en met een opslag die nodig is om de uitvoeringskosten van het pensioenfonds te kunnen dekken. De premie wordt berekend met behulp van de jaarlijks door De Nederlandsche Bank per 31 december voorafgaand aan het betreffende jaar vastgestelde rentetermijnstructuur. De deelnemer is geen eigen bijdrage verschuldigd, tenzij uitdrukkelijk met de aangesloten onderneming anders is overeengekomen.

In de uitvoeringsovereenkomsten worden verder afspraken gemaakt over de volgende zaken:

- betalingsverplichtingen en betalingsvoorbehoud van de werkgever;
- informatieverstrekking door de werkgever;
- opstellen en wijzigen van de pensioenreglementen.

Per 1 januari 2023 is de uitvoeringsovereenkomst voor de deelnemers aan de Rexel Nederland Regeling gewijzigd.

De uitvoeringsovereenkomst voor de deelnemers aan de Hagemeyer Regeling is per 1 februari 2022 komen te vervallen, omdat deze regeling dan geen deelnemers meer kent.

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Sagittarius te Bussum is aan Milliman Pensioenen B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2022.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Sagittarius zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie. Dit geldt tevens voor andere actuarissen en deskundigen die werkzaam zijn bij Milliman Pensioenen B.V.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 1.558.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 78.000 te rapporteren.

Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van
- pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke
- bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendeckende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn, als geheel gezien, toereikende technische voorzieningen vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet indien en voor zover van toepassing.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Sagittarius is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende.

Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de toeslagen beperkt zijn.

Amsterdam, 30 mei 2023

drs. R. van der Meer AAG

verbonden aan Milliman Pensioenen B.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Pensioenfonds Sagittarius

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Pensioenfonds Sagittarius te Bussum gecontroleerd.

WIJ CONTROLEERDEN

De jaarrekening bestaande uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

ONS OORDEEL

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Sagittarius op 31 december 2022 en van het saldo van baten en lasten over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Sagittarius zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Informatie ter onderbouwing van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.558.000. De materialiteit is gebaseerd op 0,5% van het pensioenvermogen, zijnde het totaal van de technische voorzieningen en reserves. Het pensioenvermogen en de dekkingsgraad van het pensioenfonds en de mogelijkheid om aan de verplichtingen naar haar deelnemers te voldoen, zijn belangrijke indicatoren voor de gebruiker van de jaarrekening.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 78.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Controleaanpak continuïteit

Pensioenfondsen zijn op grond van de wetgeving gehouden om een adequate vermogens-dekking (het vereist eigen vermogen) aan te houden. Het vereist eigen vermogen wordt op basis van het financieel toetsingskader bepaald. Als de beleidsdekkingsgraad van een pensioenfonds lager is dan het vereist eigen vermogen, moet een herstelplan worden opgesteld waaruit blijkt hoe het fonds het eigen vermogen op het vereiste niveau brengt. Als het pensioenfonds niet kan voldoen aan het herstel zullen aanvullende maatregelen moeten worden getroffen. Daar waar nodig zullen de rechten van de (gewezen) deelnemers moeten worden aangepast zodat weer aan het vereist eigen vermogen wordt voldaan.

Zoals opgenomen in punt 34 van de ‘Overige Toelichtingen’ is het aanwezig eigen vermogen hoger dan het vereist eigen vermogen. De beleidsdekkingsgraad bedraagt ultimo 2022 125,1%.

Het bestuur heeft, zoals in punt 2 van de ‘Toelichting algemeen’ toegelicht, de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de activiteiten van het pensioenfonds, waarbij het bestuur van het fonds mede op basis van gevoerde onderzoek toekomstbestendigheid concludeert dat het hanteren van deze veronderstelling op basis van de huidige inzichten voor de komende 12 maanden gerechtvaardigd is.

Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van het bestuur te evalueren omvatten onder andere:

- het verkrijgen van controle-informatie over het continuïteitsrisico en de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling bij de vaststelling van bedragen en in de financiële overzichten opgenomen toelichtingen;
- het overwegen of de continuïteitsbeoordeling van het bestuur alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben en het bestuur bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten. Wij hebben hierbij onder andere aandacht besteed aan de bepaling van het vereist eigen vermogen en de dekkingsgraden;
- het overwegen of actuariële ontwikkelingen (inclusief de voorzienbare trend in overlevingskansen) en de ontwikkelingen op financiële markten (inclusief ontwikkeling in de rentetermijnstructuur) aanleiding geven tot een continuïteitsrisico;
- het nagaan of het bestuur gebeurtenissen of omstandigheden heeft geïdentificeerd die gereede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van het pensioenfonds om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's);
- het inwinnen van inlichtingen bij het bestuur over zijn kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door het bestuur verrichte continuïteitsbeoordeling;
- het inspecteren van correspondentie met relevante toezichthoudende instanties.

De financiële positie van het pensioenfonds en de wettelijke mogelijkheid om onder bepaalde omstandigheden de pensioenverplichtingen te kunnen aanpassen is een belangrijk onderdeel van bovenstaande evaluatie. Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het bestuur over de gehanteerde continuïteitsveronderstelling.

Controleaanpak fraude

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het pensioenfonds en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop het verantwoordingsorgaan toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar paragraaf "Governance" van het jaarverslag, waarin het bestuur zijn frauderisicoanalyse heeft opgenomen.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

Het door ons geïdentificeerde frauderisico en uitgevoerde specifieke werkzaamheden is als volgt:

- Waardering van de technische voorzieningen
Dit is een onderdeel van de kernpunten, hiervoor verwijzen wij naar het kernpunt 'Schattingen in de waardering van de technische voorzieningen'.
- Premiebijdragen en beleggingsopbrengsten
Op grond van onze beroepsregels gaan wij uit van een verondersteld frauderisico ten aanzien van de opbrengstenverantwoording. Wij beoordelen het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengstverantwoording als niet relevant gezien de aard van de opbrengsten en aangezien de mogelijkheden tot het materieel beïnvloeden van de opbrengstverantwoording door het bestuur beperkt zijn.
- Doorbreken van interne beheersing door het bestuur
Bij onze controlewerkzaamheden hebben we aandacht besteed aan het risico dat het bestuur de interne beheersingsmaatregelen doorbreekt, inclusief een evaluatie van aanwijzingen van mogelijke oneigenlijke beïnvloeding door het bestuur, hetgeen een risico op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude kan betekenen. Door een gedegen risicoanalyse hebben wij vastgesteld op welke manieren het bestuur de aanwezige interne beheersing kan doorbreken.

Middels specifieke werkzaamheden, zijnde data-analyses op de grootboekmutaties, inclusief de memoriaalboekingen en de werkzaamheden zoals in de kernpunten beschreven hebben wij geen indicaties op het doorbreken van de interne beheersing en hieruit volgende materiële fraude geconstateerd. Aanvullend hebben wij de rapportages van de sleutelfunctionarissen doorgenomen. Hierin zijn geen indicaties voor materiële fraude en non-compliance opgenomen.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het bestuur.

Uit onze werkzaamheden volgden geen signalen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Controleaanpak niet-naleven van wet- en regelgeving

Wij hebben de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening. In lijn met NBA-handreiking 1144 “Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij pensioenfondsen”, is onze inschatting gebaseerd op onze ervaring in de sector, afstemming met het bestuur, het lezen van notulen en het kennisnemen van rapporten van de compliance afdeling en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen. Wij hebben verder kennis genomen van correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben wij schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controlewerkzaamheden leidden niet tot aanwijzingen en/of andere redelijke vermoedens van niet-nakomen van wet- en regelgeving die van materieel belang zijn voor onze controle.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

SCHATTINGEN IN DE WAARDERING VAN DE TECHNISCHE VOORZIENINGEN

De technische voorzieningen zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds. De waardering van de technische voorziening komt tot stand op basis van een berekening van aanspraakgegevens van deelnemers en belangrijke schattingen.

De technische voorzieningen worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen, zoals de door De Nederlandsche Bank (‘DNB’) gepubliceerde rentetermijnstructuur en de door het Actuariële Genootschap (AG) gepubliceerde levensverwachtingen (tafels). Deze tafels worden gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij het pensioenfonds.

De waarderingsgrondslagen voor de technische voorzieningen zijn beschreven in het hoofdstuk “3 Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling” onder punt a.6 in de jaarrekening.

ONZE CONTROLEAANPAK

Wij hebben de aan de voorziening ten grondslag liggende basisgegevens gecontroleerd, rekening houdend met NBA-handreiking 1120: ‘Gebruikmaken van de werkzaamheden van de certificerend actuaris bij de controle van de jaarrekening en staten van pensioenfondsen’. Bij deze basisgegevens hebben wij een goedkeurende controleverklaring verstrekt.

Verder hebben wij de toereikendheid van de technische voorzieningen beoordeeld door het toetsen van de door het bestuur gehanteerde uitgangspunten. Dit hebben wij onder andere gedaan door het beoordelen van de gehanteerde overlevingstafels, rekenrente, ervaringssterfte en kostenopslagen. Als onderdeel van onze werkzaamheden hebben wij eveneens de competentie, capaciteiten en objectiviteit van de door het bestuur ingeschakelde certificerend actuaris beoordeeld.

In verband met de complexe berekening en de significante schattingselementen is deze post een kernpunt voor onze controle.

Wij hebben bij de controle van de juistheid en toereikendheid van de technische voorzieningen gebruik gemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaire van het pensioenfonds. De certificerend actuaire onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaire heeft daarbij gebruik gemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens, waaronder de pensioenaanspraken van deelnemers. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als geheel hebben wij met de certificerend actuaire onze planning, werkzaamheden, verwachtingen en uitkomsten afgestemd voor de controle van boekjaar 2022. Hierbij hebben wij de redelijkheid van de aannames van het bestuur met betrekking tot de actuariële grondslagen beoordeeld en besproken met de certificerend actuaire.

De gehanteerde grondslagen en veronderstellingen, zoals vermeld op pagina 33 en 34 van de jaarrekening en de hierbij behorende toelichtingen op pagina 40, 42 en 42 hebben wij getoetst aan de hand van de vereisten van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

ONZE CONTROLEAANPAK

UITBESTEDING VAN VERMOGENSBEHEER AAN EEN EXTERNE VERMOGENSBEHEERDER EN WAARDERING VAN BELEGGINGEN

Het pensioenfonds heeft het vermogensbeheer uitbesteed aan een derde partij. Het bestuur blijft conform wetgeving eindverantwoordelijk voor de gehele dienstverleningsketen. De jaarrekening van het pensioenfonds is mede gebaseerd op de informatie ontvangen van deze derde partij. Het pensioenfonds heeft op pagina 5 van het jaarverslag toegelicht dat zij haar vermogensbeheer heeft uitbesteed.

De beleggingen zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds en worden gewaardeerd op marktwaarde. Gezien de omvang van de post hebben wij dit als kernpunt geïdentificeerd in onze controle.

Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen beschreven in het hoofdstuk “3 Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling” onder punt a.1 in de jaarrekening.

Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen getoetst en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de beleggingen aan de hand van de opgave van de vermogensbeheerder en custodian en openbare bronnen. Tevens hebben wij de juiste werking van de interne beheersmaatregelen bij de vermogensbeheerder en custodian beoordeeld op basis van de ontvangen SOC-rapportages.

De waarderingsgrondslagen zoals beschreven in het hoofdstuk “3 Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling” onder punt a.1 en de bijbehorende toelichtingen op pagina 38, 39 en 40, hebben wij getoetst aan de hand van de vereisten van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Het evalueren van de waarderingsgrondslagen en vaststellen van de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen vormden onderdeel van onze werkzaamheden.

C. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het verslag van het bestuur;
- het verslag van het verantwoordingsorgaan;
- het verslag van het intern toezicht;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

D. Verklaring betreffende overige door wet-of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door het bestuur benoemd als accountant van Stichting Pensioenfonds Sagittarius vanaf de controle van het boekjaar 2016 en zijn sinds dat boekjaar tot nu toe de externe accountant.

E. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat het pensioenfonds haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Amstelveen, 30 mei 2023

BDO Audit & Assurance B.V.

namens deze,

W.J.P. Hoeve RA